

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Економічний факультет

(назва інституту, факультету)
Кафедра обліку і оподаткування

(повна назва кафедри)

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Бакалавр

(освітній рівень)
на тему « Договірні зобов’язання в бухгалтерському

обліку та їх контроль»

Виконав: студент 2 курсу, групи ОО(ст.)3-21
напряму підготовки (спеціальності)
071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)
Зьола .О.М

(прізвище та ініціали студента)

Керівник Гнатюк Т.М

(прізвище та ініціали)
Рецензент Мигович Т.М

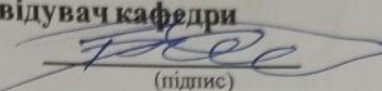
(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ 2021 р.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Факультет Економічний
 Кафедра Обліку і оподаткування
 Освітній рівень "бакалавр"
 Спеціальність 071 "Облік і оподаткування"

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

 (підпис)
Баланюк І.Ф.
 (прізвище, ім'я, по батькові)

"12" жовтня 2020 р.

ЗАВДАННЯ **на дипломну роботу студента**

Зьола Оксана Михайлівна
 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Договірні зобов'язання в бухгалтерському обліку та їх контролю.

Керівник роботи: Гнатюк Тарас Михайлович кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Перелік питань, які потрібно розробити:

Визначити економічну сутність зобов'язань та їх класифікація; обґрунтувати особливості обліку та контролю договірних зобов'язань; Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю договірних зобов'язань; Документальне відображення та узагальнення інформації про виконання договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»»; Синтетичний, аналітичний облік і контроль договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»»; Підходи до удосконалення методики обліку зобов'язань та контролю виконання договорів; Сучасна проблематика організації обліку і контролю договірних зобов'язань; Автоматизація обліку і контролю договірних зобов'язань; Підходи до удосконалення організації обліку і контролю договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»»

3. Дата видачі завдання 13.10.2020 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ	19.02.2021 р.	Виконано
2	РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА СТАНУ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТОВ «РЕДАКЦІЯ	16.03.2021 р.	Виконано
3	РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ШЛЯХИ ЇХ	16.04.2021 р.	Виконано

Студент

Зай
(підпис)

Зьвава О.М.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

Виконано
(підпис)

Гнатюк М.М.
(прізвище та ініціали)

ВІДГУК

на дипломну роботу студентки 2 курсу групи ООст(з) – 21 Зьоли Оксани Михайлівни на тему: «Договірні зобов'язання в бухгалтерському обліку та їх контроль»

Актуальність теми. Багатоукладний характер економіки, який був спричинений різними формами власності, призвів до включення нових об'єктів до господарського обороту. Останнє означило постановку проблеми щодо надання інформації, яка має бути адекватною, для власників, фінансових інститутів, менеджерів, інших підприємств, громадськості тощо. На сьогодні бухгалтерський облік має відповідати на багато запитань економіко-правового характеру, тому питання щодо обсягів та структуру договірних зобов'язань підприємств виступають одними з найбільш актуальних та суттєвих в систему ефективного прийняття управлінських рішень.

Мета дослідження: полягає у проведенні комплексного аналізу теоретико-методологічних положень та практичних механізмів з обліку та контролю договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» та розробці практичних рекомендацій із їх вдосконалення.

Об'єкт дослідження – діюча система обліку і контролю договірних зобов'язань на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я».

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та практичних питань з обліку і контролю договірних зобов'язань в умовах ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я».

Недоліки. Доцільно було б охарактеризувати різноманітність сучасних підходів до удосконалення організації обліку та контролю договірних зобов'язань. Однак, дане зауваження має суто рекомендаційний характер і не впливає на рівень виконання роботи.

Загальний висновок. Випускна робота Зьоли Оксани Михайлівни на тему: «Договірні зобов'язання в бухгалтерському обліку та їх контроль» виконана відповідно до вимог які ставляться до такого виду наукових робіт,

допускається до захисту з позитивною оцінкою а її автор заслуговує на присвоєння першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування".

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
кафедри обліку і оподаткування
ДВНЗ "Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника"

Т. М. Гнатюк

"__" _____ 2021 р.

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Економічний факультет

РЕЦЕНЗІЯ НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ

студентки 2 курсу групи ООст(з) - 21

Зьоли Оксани Михайлівни

на тему: «Договірні зобов'язання бухгалтерського обліку та їх контроль»

Актуальність теми. Включення нових об'єктів до господарського обороту спричинили проблеми щодо надання інформації, яка так потрібна була власникам, менеджерам та іншим підприємствам. Тому сьогодні бухгалтерський облік повинен знати відповіді на багато питань, зокрема які відносяться до запитань економіко-правового характеру опираючись на обсяг та структуру договірних зобов'язань підприємства які є найбільш суттєвими.

Основна мета бакалаврської роботи полягає у проведенні комплексного аналізу теоретико-методологічних положень та практичних механізмів з обліку та контролю договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» та розробці практичних рекомендацій із їх вдосконалення.

Об'єктом дослідження є діюча система обліку і контролю договірних зобов'язань на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»»

Практична значимість роботи. У науковому дослідженні отримали подальший розвиток теоретичні положення і практичні рекомендації з удосконалення організаційно – методичних засад бухгалтерського обліку і аналізу в системі господарської діяльності підприємства ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»» за рахунок покращення процесу господарювання діяльності. Реалізація внесених пропозицій та рекомендацій дозволить поліпшити організацію облікового процесу на досліджуваному підприємстві.

Самостійні розробки і пропозиції автора. Дипломна робота є самостійним дослідженням автора з обраної тематики. Слід визначити належне оформлення дипломної роботи, послідовність та логічність викладення матеріалу, повноту, достовірність інформації, використання рисунків та таблиць, що полегшує сприйняття матеріалу посилює його доказовість.

Недоліки. Доцільно було б детально охарактеризувати оцінку стану обліку і контролю договірних зобов'язань. Однак дане зауваження має суто рекомендаційний характер і не впливає на рівень виконання роботи.

Загальний висновок і оцінка випускної роботи. Вище наведені зауваження не змінюють загальної позитивної оцінки роботи. Бакалаврська робота Зьоли Оксани Михайлівни тему «Договірні зобов'язання бухгалтерського обліку та їх

REDMI NOTE 8 PRO
AI QUAD CAMERA

контроль» є самостійно завершена за змістом і оформленням відповідає вимогам щодо таких робіт, допускається до захисту з позитивною оцінкою, заслуговує присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування". До захисту рекомендується з позитивною оцінкою.

Рецензент:

доктор економічних наук,
професор кафедри теоретичної
та прикладної економіки
ДВНЗ "Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника"

Мигович Т.М

"__" _____ 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	10
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	13
1.1. Економічна сутність зобов'язань та їх класифікація	13
1.2. Особливості обліку та контролю договірних зобов'язань	18
1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю договірних зобов'язань	22
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА СТАНУ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТОВ «РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ «НОВИНИ ПІДГІР'Я»»	29
2.1. Документальне відображення та узагальнення інформації про виконання договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»»	29
2.2. Синтетичний, аналітичний облік і контроль договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»»	38
2.3. Підходи до удосконалення методики обліку зобов'язань та контролю виконання договорів	42
РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	52
3.1. Сучасна проблематика організації обліку і контролю договірних зобов'язань	52
3.2. Автоматизація обліку і контролю договірних зобов'язань	56
3.3. Підходи до удосконалення організації обліку і контролю договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»»	63
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71
ДОДАТКИ	77

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Багатоукладний характер економіки, який був спричинений різними формами власності, призвів до включення нових об'єктів до господарського обороту. Останнє спричинило постановку проблеми щодо надання інформації, яка має бути адекватною, для власників, фінансових інститутів, менеджерів, інших підприємств, громадськості тощо. На сьогодні бухгалтерський облік має відповідати на багато запитань економіко-правового характеру, з огляду на що дані щодо обсягів та структуру договірних зобов'язань підприємств виступають одними з найбільш суттєвих.

Господарська діяльність будь-якого із суб'єктів господарювання знаходиться у тісному зв'язку із застосування нематеріальних цінностей. і матеріальних а також коштів.Фундаментом кругообігу останніх, який є безперервним, виступають господарські процеси, що проводяться на основі договорів. З огляду на зазначене, вірне,результативне та своєчасне ведення розрахунків з постачальниками й підрядниками, правдиве відображення облікової й аналітичної інформації, облік та контроль договірних зобов'язань набуває істотного значення, що демонструє потребу в їх вдосконаленні.

Стан наукової розробки.Проблемам організації, контролю та оптимізації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками загалом, і договірним зобов'язанням зокрема присвячено праці багатьох науковців, як вітчизняних, так і закордонних. Рослідкування проблематики обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками відображено в роботах вітчизняних вчених таких як Л.М.Братчук, Ф.Ф.Бутинець, Ю.А.Верига,Г.В.Власюк,С.Ф. Голов, О.Є. Гудзь, В.М. Добровський, М.Ф.Огійчук,О.М.Петрук, Л.К. Сук, П.Я.Хомин, Е.Ф. Югас та других. Поміж зарубіжних вчених проблемні аспекти обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками аналізували Л.А.Бернстайн, М.Ф. Ван Бред,Е.С.Хендріксен та інші.

Організаційно-методичні питання бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю за виконанням договірних зобов'язань розглядали

наступні науковці: М.П.Городиський, Т.В.Затока, Т.В.Кирик, Н.Р.Кобецька, Дн.Л.Кузьмін, І.В.Орлов, К.В.Романчук, Т.І.Стрибко, та інші.

Незважаючи на суттєвий внесок зазначених вчених у вивчення проблеми організації обліку і контролю договірних зобов'язань, потрібно зауважити, що в сучасних умовах трансформації складання фінансової звітності за міжнародними стандартами виникла необхідність ґрунтовно вивчити означене питання з врахуванням мінливих умов і вимог сьогодення, що обумовило актуальність обраної теми.

Мета дослідження: полягає у проведенні комплексного аналізу теоретико-методологічних положень та практичних механізмів з обліку та контролю договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» та розробці практичних рекомендацій із їх вдосконалення.

Завдання дослідження:

- вивчити теоретичні основи організації обліку і контролю договірних зобов'язань;
- окреслити процес документального відображення та узагальнення інформації про виконання договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»»;
- дослідити синтетичний, аналітичний облік і контроль договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»»;
- проаналізувати підходи до удосконалення методики обліку зобов'язань та контролю виконання договорів;
- вивчити сучасну проблематику організації обліку і контролю договірних зобов'язань;
- розглянути можливі варіанти автоматизації обліку і контролю договірних зобов'язань;
- запропонувати підходи до удосконалення організації обліку і контролю договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»».

Об'єкт дослідження—діюча система обліку і контролю договірних зобов'язань на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я».

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та практичних питань з обліку і контролю договірних зобов'язань в умовах ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я».

Методи дослідження. В роботі застосовано порівняльний аналіз та структурний (порівняння даних ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» з попередніми роками), системний підхід (дослідження системи бухобліку і контролю договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» як цілісної системи, яким впливам може вона піддаватися, виявлення взаємозв'язків і взаємовідносин з іншими системами), економічного аналізу (визначення стану та розвитку діяльності ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»), методи системного аналізу та методи причинно-наслідкового зв'язку (розробка напрямків вирішення проблем організації обліку і контролю договірних зобов'язань на підприємстві та вивчення можливих варіантів автоматизації процесів їх обліку), у тому числі індукції та дедукції, абстракції пов'язування аналізу та синтезу, узагальнення, що дозволило найкраще дослідити та вивчити завдання.

Нормативно-правові акти є теоретичною та інформаційною базою дослідження, що дотримуються порядку обліку та контролю договірних зобов'язань, періодичні наукові видання, монографії, підручники з теми дослідження, бухгалтерська та статистична звітність ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я».

Практичне значення одержаних результатів. У ході дослідження запропоновано рекомендації щодо вдосконалення організації обліку і контролю договірних зобов'язань. Ці рекомендації можуть бути використані як ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», такі інші вітчизняні малі підприємства.

Обсяг і структура роботи. Робота формується із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Замовлення показане на сторінках загального тексту, з них основного сторінок. Список використаних джерел включає найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

1.1. Економічна сутність зобов'язань та їх класифікація

Економічні умови господарювання спричиняють існування зобов'язань, що є нормальним станом для будь-якого суб'єкта господарювання, адже якраз зобов'язання-це основа взаєморозрахунків між контрагентами . [1]

Останні виступають одним з визначальних факторів, які здійснюють вплив на кредитоспроможність, ліквідність та фінансову стійкість. Вірна та раціональна організація обліку зобов'язань—це передумова для зміцнення договірної дисципліни, пришвидшення оборотності коштів. Імідж компанії, яка є стабільною і відповідальною формується на основі оптимальних стратегій керування.

Термін «зобов'язання» пройшов довгу і складну еволюцію. Витоки досліджуваного поняття знаходяться в деліктах. Зазначений термін на офіційному рівні у законодавстві України не застосовується, проте в науково-правовій літературі і практиці використовується. Такий термін застосовується щодо позадоговірних зобов'язань. Договір, будучи самостійним джерелом зобов'язань, з'явився дещо пізніше. Нині в економічній літературі не існує єдиної думки щодо трактування поняття «зобов'язання». Останнє розглядають і у вигляді суми витрат, і у вигляді боргу, залученого капіталу чи заборгованості [Михайлишин].

Проблему розкриття економічної сутності, а також класифікації зобов'язань розкривало багато як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, з-поміж яких виокремимо: Т.А.Бутинця, М.І.Должанського, П.В.Завгороднього, М.В.Кужельника, Н.М.Ткаченко, С.І.Травінську, Н.І.Чабанова, В.Г.Швець, Н.С.Абалмасова, Х. Андерсон, Д. Колдуелла, Джон Дж. Уальда тощо.

Найбільш поширеним тлумаченням поняття «зобов'язання» у вітчизняній практиці – виступає трактування з юридичного підходу. До головних нормативних документів, які займаються регулюванням зобов'язання в нашій країні – відносяться Господарський й Цивільний Кодекси України, а також Національні стандарти (положення) бухгалтерського обліку.

З юридичного підходу термін «господарське зобов'язання» означає економічні відносини, що регулюються законом. Через існування цих відносин одна сторона уповноважена вимагати від іншої господарські операції: передача майна, робіт, послуг, а друга сторона зобов'язана виконувати предмет зобов'язання і одночасно має право вимагати винагороди у вигляді платіжних коштів, зустрічних послуг [Бутинець].

У відповідності до економічного підходу, зобов'язання виступає кредиторська заборгованість, яка істотно звужує зазначене поняття. У той же час, якраз в такому розумінні останнє використовується бухгалтерами. В обліку зобов'язання виступає джерелом формування фінансових ресурсів, що використовується для фінансування усіх видів діяльності підприємства. Вони мають бути погашені через передачу активів чи як результат надання послуг. Х огляду на зазначене, під зобов'язаннями розуміються вимоги кредиторів відносно активів підприємства. З юридичного підходу, зобов'язання з'являється з договору, в незалежності від того, чи відбулися вже дії щодо його виконання.

Зобов'язання обліку в момент підписання договору в бухгалтерському обліку не відображається. Відображаються зобов'язання, які з'являються з виконання договорів, а не від самих договорів. Так, бухгалтер може і не знати щодо існування зазначених зобов'язань. Тільки після початку виконання договору, тобто коли була здійснена перша поставки чи сплачено перший платіж бухгалтер починає здійснювати відображення фактів господарського життя. Отже, не всі зобов'язання, що з'являються у цивільному та господарському праві можуть бути відображеними в обліку.

Таким чином, підходами до трактування поняття «зобов'язання», що потребують дослідження в контексті економічної сутності є обліковий,

юридичний та аналітичний підходи [Кудлаєва]. При цьому аналітичний зміст поняття «зобов'язання» адаптується до облікового його визначення, але формується з метою виконання суто аналітичних завдань. Відповідно до Цивільного кодексу України зобов'язанням є «правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку» [ГКУ].

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», зобов'язання заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди [Про бухоблік]. Дані означення за змістом розкривають економічну сутність категорії «зобов'язання». В системі бухгалтерського обліку укладений договір не є господарською операцією, а тільки фактом господарського життя, який може стати господарською операцією у випадку впливу на склад господарських засобів та джерел їх утворення.

З метою бухгалтерського обліку НП(С)БО 11 «Зобов'язання»[] пропонує здійснювати загальну класифікацію, яка є універсальною для будь якого підприємства наступним чином (рис. 1.1).

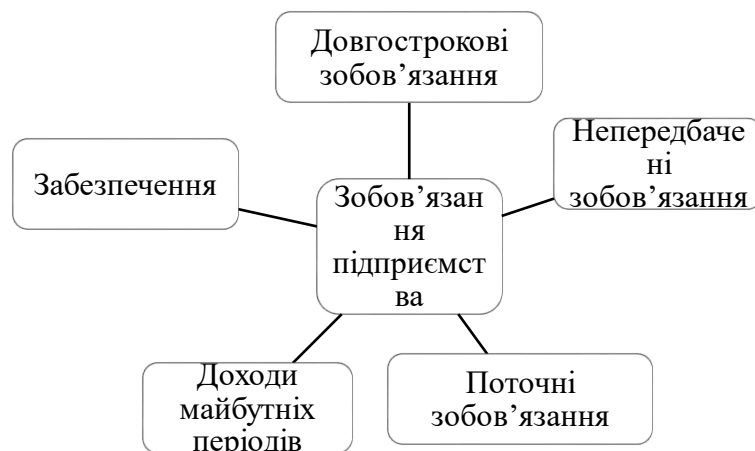

Рис 1.1. Класифікація зобов'язань за П(С)БО 11 «Зобов'язання»

Джерело: побудовано автором за даними [НП(С)БО 11;Домбровська]

Автори В. П. Шило, Н.І. Верхоглядова, С. Б. Ільїна, погоджується з наведеною класифікацією, але зауважують, що важливо визначити час виконання зобов'язання, оскільки юридичні та економічні аспекти цього питання не збігаються в часі. Таким чином, «на момент підписання договору між підприємством та банком існує юридичне зобов'язання, суть якого полягає в тому, що воно підлягає виконанню в майбутньому. Відповідальність відображається в бухгалтерському обліку підприємства лише тоді, коли банк зараховує грошові кошти на свій поточний рахунок»[Верхоглядова, с. 323].

Тому доцільно розподіляти зобов'язання на фактичні та потенційні залежно від процедури визначення суми до погашення зобов'язання. Залежно від строку погашення реальні зобов'язання поділяються на поточні та довгострокові. Непередбачені зобов'язання характеризуються тим, що розмір і строк оплати за них не визначаються і залежать від майбутніх подій. Непередбачені зобов'язання поділяються на резерви, непередбачені зобов'язання та доходи майбутніх періодів. Подібну класифікацію пропонують С.Ф. Голов [Голов, с. 319], А.М.Стельмашук та П.С. Смоленюк [Стельмашук, с.227].

На думку дослідника І. Чалого, враховуючи сумнівний статус статті «доходи майбутніх періодів», необхідно віднести відповідні залишки до інших статей зобов'язань, таких як отримані аванси чи інші поточні зобов'язання тощо. Автор також наголошує, що зобов'язання, які відображаються в предметах забезпечення, слід проаналізувати для поділу на поточні та довгострокові [Чалий, с. 214].

Найповнішою класифікацією зобов'язань за різноманітними ознаками запропоновано Ф. Ф. Бутинцем, а саме:

- за складністю поділяються: складні, прості;
- за визначеністю в часі можна поділити: обмежений у періоді, невизначений;
- щодо забезпечення реалізації зобов'язань: забезпечене, частково забезпечене, незабезпечене;

- залежно від підстави зобов'язання: договірне, позадоговірне;
- за способом погашення: грошовий, негрошовий;
- за часом виникнення: сьогодення, майбутнє;
- термін погашення: довгостроковий до того ж короткостроковий;
- про можливість оцінки: фактична, кошторисна, умовна [Бутинець, с. 461].

Цьогож ж погляду дотримується І.В.Орлов і зазначає, що «класифікація зобов'язань у бухгалтерському обліку створена на основі господарських процесів, а тому зводиться до простого переліку, який регулює П(С)БО. Через це доцільно розглядати класифікацію бухгалтерських зобов'язань за різними ознаками» [Орлов, с. 16]. Автор наголошував, що «П(С)БО 11 «Зобов'язання» не дає поточної характеристики класифікаційних ознак конкретних видів зобов'язань, порівняно з ознаками, які наводяться у Цивільному та Господарському кодексах. Така характеристика класифікаційних ознак дасть змогу чітко коментувати загальні положення бухгалтерського обліку зобов'язань (кредиторської заборгованості підприємства)» [Орлов, с. 17].

Таким чином, за результатами дослідження економічної природи та класифікації зобов'язань підприємства дозволено зробити наступні висновки: ентузіазм та оцінка в системі бухгалтерського обліку підприємства здійснюється за правилами, характерними для всіх видів зобов'язань підприємства, які показані в НП(С)БО 11 «Зобов'язання»; зобов'язання показуються тоді, коли їх оцінку можна достовірно оцінити, і існує ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з активом, надходять до суб'єкта господарювання. Зобов'язання, що мають бути сплачені понад дванадцять місяців, слід розглядати як різновид довгострокових зобов'язань підприємства; зобов'язання, які будуть погашені протягом одного року або операційного циклу більше одного року, є частиною поточного; зобов'язання підприємства класифікуються за різними характеристиками залежно від мети використання інформації про певний вид зобов'язань суб'єкта господарювання.

1.2. Особливості обліку та контролю договірних зобов'язань

У бухгалтерському обліку відображення договірних зобов'язань відбувається як на балансових рахунках в розрізі договорів, також і поза балансом. Тоді, коли підприємством було укладено договір, у відповідності до якого передбачається, що перехід права власності на активи з'являється після їх сплати, то у бухгалтерському обліку варто брати до уваги існування у договорів відповідних умов щодо переходу права власності, а також відобразити останні належним чином. Тоді, коли сума угоди приходить в баланс, на облік процесів постачання здійснюють вплив суттєві, а також звичайні умови договору [Чернелевський].

Договори, у відповідності до яких передбачається обмін та які відповідають критеріям неухильності, є об'єктами позабалансового обліку. Умови договорів, які здійснюють вплив на облік господарських операцій, зазначено в табл. 1.1.

«Табл.1.1»

Умови договорів, що впливають на облік господарських операцій

№ з/п	Умови договорів	Вплив на облік господарських операцій
1	Методи оплати (попередня, у кредит, у розстрочку)	Виявляє порядок, а також перелік рахунків, які є задіяними в обліку
2	Якість, кількість, комплексність, ціна, гарантійний термін, умови повернення товару	Виявляють зміни в майбутньому стані контрагентів у відповідності до обсягів структури
3	Забезпечення договірних зобов'язань	Виявляє вид обліку, а також потенційні зміни у стані майна
4	Момент переходу права власності	Виявляє вид обліку: позабалансовий, балансовий, порядок оподаткування
5	Суб'єкти договірних відносин	Здійснює вплив на ведення податкового обліку, коли однією зі сторін виступає фізична особа

Джерело: складено автором за даними [Чернелевський; Белей; Петрук]

Якщо в строк, який передбачається договором, товар, який був переданий, не буде сплачений чи не матимуть місце інші обставини, за яких право власності переходить до покупця, продавець володіє правом вимагати від покупця здійснити повернення йому товару, якщо інше не було передбачено у відповідності до умов договору. За цього покупець у формальному плані ненабув права власності на одержані матеріальні цінності, а тому нього немає права здійснювати відображення останніх на балансових рахунках. Він має відображати товар за дебетом рахунку 02 «Активи на відповідальному зберіганні».

У розвитку подій у подальшому можливими виступають 2 варіанти:

1) сплата товару (чи настання інших обставин, які є прямо обумовленими у договорі) та перехід останнього до власності покупця, який супроводжується наступними бухгалтерськими записами: зняття товару з позабалансового обліку К-т рахунку 02 «Активи на відповідальному зберіганні»; оприбуткування товарів Д-т рахунків обліку активів (281 «Товари на складі») К-т 63 рахунку «Розрахунки з постачальниками і підрядниками»);

2) повернення товарно-матеріальних цінностей до постачальника, який відображається тільки й бухгалтерським записом (на основі відповідних актів передачі і накладних) К-т рахунку 02 «Активи на відповідальному зберіганні» [Петрук].

Окрім того, у договорі може бути обумовлено, що до переходу права власності на товар до покупця останній виступає орендарем товару, який був йому переданий (тобто договір найму-продажу). У той же час, якщо інше не передбачається у відповідності до договору, покупець починає виступати власником товару від моменту, коли товар був сплачений.

Типову кореспонденцію рахунків з обліку зовнішньоекономічних розрахунків відобразимо в табл. 1.2.

Типова кореспонденція рахунків з обліку зовнішньоекономічних розрахунків

«Табл.1.2»

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків
---	------------------------------	-------------------------

з/п		Дебет	Кредит
1	Показуємо Відвантажено продукцію покупцю	262	261
2	Надходження продукції покупцю від постачальника	023	-
3	Зняття товару з позабалансового обліку		023
4	Оприбуткування товарів	281	63
5	Нараховано пеню суб'єкту ЗЕД	948	641
6	Сплачено пеню	641	311

Джерело: складено автором за даними[Чернелевський; Коваль; Расенко]

Договірні зобов'язання обліковуються на позабалансовому рахунку 03 «Контрактні зобов'язання» Призначенням зазначеного рахунку виступає узагальнення інформації щодо наявності та руху зобов'язань у відповідності до укладених контрактів, а також з метою контролю виконання останніх. На рахунку 03 «Контрактні зобов'язання» провадиться облік по деривативах (форвардних і ф'ючерсних контрактах, опціонах), а також інших контрактах, розкриття інформації щодо яких передбачено у відповідності до певних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Під дериватом розуміється стандартний документ, який засвідчує право чи зобов'язання купити чи продати цінні папери, матеріальні чи нематеріальні активи, а також кошти на визначених останніх умовах у майбутньому. У відповідності до виду цінностей деривативи поділяються на фондові, товарні, валютні. Облік зобов'язань провадиться в оцінці, яка передбачається у відповідності до контрактів [Коваль].

Списуються контрактні зобов'язання з рахунку у разі виконання, ліквідації, відмови від виконання, передачі або продажу зобов'язання за контрактом іншим особам. Аналітичний облік контрактних зобов'язань ведеться за видами зобов'язань. Науковці рекомендують ведення обліку договірних зобов'язань на позабалансовому рахунку 03 «Контрактні зобов'язання» у розрізі двох субрахунків: 031 «Договірні права», 032 «Договірні зобов'язання» [Чернелевський].

Субрахунок 031«Договірні права» – активний, призначений для обліку договірних прав на придбання активів у майбутньому. Дебет субрахунка 031

«Договірні права» відображає суми контрактів, за якими здійснюється купівля активів. Ці суми обліковуються шляхом списання з субрахунка 031 «Договірні права» для надання укладення договору до дати його виконання або закінчення терміну дії. Кредит 031 «Договірні права» відображає виконання контракту або закінчення терміну його дії або перехід прав до сумнівних.

Субрахунок 032 «Договірні права» – пасивний, призначений для обліку зобов'язань з продажу активів у майбутньому. Кредит субрахунку 032 «Договірні зобов'язання» відображає суми активів, які будуть продані за умовами контрактів у майбутньому. Дебет субрахунку 032 «Договірні зобов'язання» – сума виконаних контрактів або контрактів, термін дії яких закінчився [Давидюк].

Основні господарські операції з обліку договірних зобов'язань наведено в табл. 1.3.

«Табл.1.3»

Облік договірних зобов'язань

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Укладання договору на придбання активів у майбутньому	031	-
2	Виконання умов договору	14,15,162,20, 22,28,34,35	632,685
3	Виконання умов договору або закінчення терміну дії контракту чи іншого припинення його дії	-	031
4	Укладання договору на продаж активів у майбутньому	-	032
5	Виконання умов договору	362,377	70,71,74,5162
6	Виконання умов договору або закінчення терміну дії контракту чи іншого припинення його дії	032	-

Джерело: складено автором за даними [Чернелевський; Петрук; Кесарчук]

Контроль за виконанням оплати окремих договорів здійснюється за допомогою комп'ютерних програм, в яких формується запит про своєчасне виконання договору за критеріями часу і розміром оплати [Травінська].

Аналітичний облік має вестися паралельно у двох розрізах контрагентів та договорів.

Інші договірні зобов'язання і права обліковуються на рахунках 04 «Непередбачені активи й зобов'язання» і 05 «Гарантії та забезпечення надані» [1]. Зокрема, на рахунку 05 відображаються:

- вартість активів підприємства, які оформлено договорами застави (та за сумами, визначеними в них), при цьому з балансу вартість цих активів не списується;
- вартість прийнятих на себе зобов'язань за договорами поруки [Давидюк].

Облік забезпечення здійснюється за вартістю, вказаною в документах про гарантії та забезпечення. Аналітичний облік гарантій та забезпечень ведеться за кожною наданою гарантією та забезпеченням.

Договірні зобов'язання повинні обліковуватися на позабалансовому рахунку 03 «Контрактні зобов'язання». Цей рахунок призначений для узагальнення інформації про наявність та рух зобов'язань за укладеними контрактами, а також для контролю їх виконання. На практиці відображення договірних зобов'язань у бухгалтерському обліку ведеться як на балансових рахунках в розрізі договорів, такі позабалансом. В законодавчому регулюванні договірних зобов'язань спостерігається фрагментарність, що зумовлює неоднозначність віднесення фактів господарського життя до певного виду операцій.

1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю договірних зобов'язань

Здійснюючи оціну й проводячи аналіз стану дослідження та розкриття нормативно-правового, а також договірного регулювання посередницьких операцій варто зазначити, що зазначене питання лишається в наукових публікаціях розкритим не у повній мірі. Різні науковці в більшості представляються перелік нормативно-правових актів, які здійснюють регулювання посередницької діяльності, а також аналізують їх поверхнево з проведенням порівняння до зарубіжного досвіду. Під час дослідження наукових

праць щодо розгляду науковцями тематики нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку у питаннях посередницьких операцій не було виокремленої однієї статті, у якій би актуалізувалась зазначена проблематика.

Варто зазначити, що саме кодекси забезпечують найвищий рівень нормативно-правового регулювання обліку та контролю договірних зобов'язань. Так, Господарський кодекс України, Митний кодекс України, Податковий кодекс України, а також Цивільний кодекс України здійснюють визначення загальних аспектів діяльності посередників на ринку, положення у питаннях договірного регулювання, а також порядку оподаткування посередницьких операцій.

Нормативно-правове регулювання обліку зобов'язань в нашій країні на сучасному етапі відбувається з взяттям до уваги міжнародних стандартів й досвіду.

Процес ведення бухгалтерського обліку, склад фінансової звітності, а також порядок складання окремих звітних форм на всіх українських підприємства, яку б організаційно-правову форму вони не мали, визначається у відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Про бух облік], Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку подання фінансової звітності» [Про затвердж. порядку] та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, зокрема НП(С)БО 11 [НП(С)БО 11].

Загальні правила оцінювання зобов'язань в більшості встановлюються у відповідності до НП(С)БО 11 [НП(С)БО 11] та у розрізі окремих видів зобов'язань:

- НП(С)БО 14 «Оренда» [НП(С)БО 14] – у зв'язку з орендою;
- НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» [НП(С)БО 14] відстрочені у зв'язку з податком на прибуток;
- НП(С)БО 19 «Об'єднання підприємств» [НП(С)БО 19], НП(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» [НП(С)БО 23] – за операціями з пов'язаними сторонами;

–НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»[НП(С)БО 21]– за операціями в іноземній валюті.

Провдений аналіз законів України демонструє не існування єдиних вимог, а також фрагментарність у регулюванні обліку договірних зобов'язань в нашій державі, у відповідності до чого зумовлюється неоднозначність віднесення здійснених фактів господарського життя до операцій за договорами до певного виду, на кшталт, посередницьких, а також встановлення порядку оподаткування останніх.

У відповідності до положень Господарського кодексу України [ГКУ] відбувається регулювання порядку провадження агентських відносин, а також окремими розділами визначається фінансове посередництво. У цьому кодифікованому законі увага зосереджується тільки на операціях з цінними паперами, які виступають одним з видів фінансового посередництва (тобто здійснюють регулювання питання ліцензування зазначеної діяльності, суб'єктивні умови укладання угод на фондовому ринку).

У відповідності до положень Цивільного кодексу України [ЦКУ] провадиться врегулювання договірних операцій посередницьких операцій в частині укладання договорів комісії, керування майном, доручення, визначення істотних умов останніх. Окремими статтями проводиться розгляд порядку провадження розрахунків у відповідності до кожного із видів договорів.

У відповідності до положень Податкового кодексу України [ПКУ] визначається порядок оподаткування посередницьких операцій у розрізі різних видів договорів, здійснюється регулювання порядку визнання податкових зобов'язань з податку на прибуток, а також податку на додану вартість.

У відповідності до положень Митного кодексу України наводяться врегульовані питання посередницьких операцій, які проводяться в зовнішньоекономічній діяльності (тобто здійснює регламентування порядку провадження діяльності митними брокерами) [МКУ].

У той же час, у Господарському кодексі України [ГКУ] представленими є суперечливі норми в частині тлумачення посередництва, розглядаючи під останнім тільки агентські відносини. У відповідності до цього, повніша інформація наводиться у Цивільному кодексі України [ЦКУ], а саме різноманітний перелік посередницьких договорів: доручення, комісії, управління майном, андерайтингу тощо. Закони України, будучи наступним рівнем нормативно-правового забезпечення договірних операцій, присвячуються регулюванню певних видів посередницьких операцій у різних сферах.

Провести дослідження, а також представити класифікацію підходів до оцінювання зобов'язань, які використовуються у бухгалтерському обліку, у відповідності до національної нормативної бази є неможливо, адже в останній відсутнім є окремий документ, який є подібним до Концептуальної основи складання й подання фінансових звітів [Концептуальна], що наводив би загальні підходи щодо оцінювання об'єктів бухгалтерського обліку. З огляду на зазначене, звернемося до оцінювання зобов'язань у відповідності до Концептуальної основи, види якої представляються у табл. 1.4.

«Табл.1.4»

Види оцінки зобов'язань

Вид оцінки	Характеристика
За історичною собівартістю	Зобов'язання відображаються за сумою надходження або за деяких інших обставин, та за сумами грошових коштів чи їх еквівалентів, що як очікується будуть сплачені з метою погашення зобов'язання в ході звичайної діяльності
Оцінка зобов'язань запоточною собівартістю	Зобов'язання відображаються за недисконтованою сумою грошових коштів або за їх еквівалентів, яка була б необхідна для погашення зобов'язань під час звичайної діяльності
Оцінка зобов'язань за вартістю реалізації	Зобов'язання відображаються за вартістю їх погашень, тобто за недисконтованою сумою грошей, яка як очікується буде сплачена для погашення зобов'язань під час звичайної діяльності
За теперішньою вартістю	Зобов'язання відображаються за теперішньою дисконтованою вартістю майбутнього чистого вибуття грошових коштів, які як очікується будуть необхідні для погашення зобов'язань під

	час звичайної діяльності
--	--------------------------

Джерело: складено автором за даними [Белей; Концептуальна]

З таблиці 1.4. видно, що зобов'язання у міжнародній практиці оцінюються за одним із чотирьох видів вартості: історичною, поточною, ціною продажу та теперішньою вартістю. Однак найчастіше основою оцінки, що використовується суб'єктами господарювання для складання фінансової звітності, є історична вартість. Зазвичай його поєднують з іншими видами оцінки.

Відповідно до чинного законодавства оцінка розрахунків з постачальниками та підрядниками відображається в балансі на суму погашення. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками починається з факту його визнання, оцінки та обліку в системі рахунків з подальшим розкриттям у фінансовій звітності.

Для правильної організації обліку розрахунків з постачальниками підприємству потрібно:

- 1) класифікувати такий борг за терміном його погашення;
- 2) враховувати виконання умов погашення кредиторської заборгованості [Казарян].

Важливу роль для належної організації обліку платежів постачальникам відіграє визначення місця постачання послуг, як зазначено у ст. 186 Податкового кодексу [ПКУ].

Більшість нормативних актів визначає діяльність фінансових посередників з точки зору здійснення діяльності, отримання ліцензій, порядку фінансового моніторингу, здійснення посередницьких операцій з експорту та імпорту товарів, робіт (послуг). Детальна регламентація діяльності посередників з точки зору окремих операцій містить постанови, правила, умови та положення, що визначають порядок операцій, розрахунки, оцінку ступеня завершеності послуги. Важливо виділити в окрему групу листів ДПАУ, які

визначають порядок оподаткування, сплати та нарахування податків і зборів під час здійснення посередницьких операцій.

Нормативне регулювання посередницьких операцій на рівні підприємства здійснюється на основі внутрішніх документів та посередницьких угод. До складу внутрішніх документів можуть входити: накази, посадові інструкції, накази.

Основною метою вище зазначених документів є регулювання порядку проведення операцій. Наказ як розпорядчий документ керівника містить інформацію про регламентацію процедури посередницьких операцій, осіб, відповідальних за їх виконання, порядок укладання та підписання договорів, відображених на рахунках. Посадові інструкції як юридичний документ у частині посередницьких операцій на рівні підприємства визначають осіб, відповідальних за здійснення посередницької операції, обов'язки та їх права. Наказ призначений для вирішення оперативних питань, пов'язаних з функціонуванням посередницьких операцій [Давидюк].

Міжнародний рівень регулювання посередницьких операцій представлений конвенціями, директивами ЄС, типовими законами ЮНСІТРАЛ та міжнародними стандартами. Цей рівень забезпечує регулювання цих операцій між різними країнами для уніфікації загальних вимог у галузі посередництва. Слід зазначити, що міжнародний рівень регулювання є необов'язковим, але його врахування є важливим для підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність. Дотримання міжнародних вимог у галузі посередництва допомагає уникнути непорозумінь із іноземними контрагентами та швидкого врегулювання форс-мажорних обставин, що зменшує експлуатаційні витрати діяльності суб'єкта господарювання [Казарян].

Отже, можемо підсумувати, що сучасне нормативно-правове регулювання обліку зобов'язань в Україні здійснюється з врахуванням міжнародних стандартів та досвіду. Проте за окремими видами договорів вимоги нормативних документів не достатньо однозначно визначають порядок обліку зобов'язань за договорами, внаслідок чого трапляються облікові помилки,

наприклад, коли на балансових рахунках обліковуються операції, які, виходячи з умов договору, повинні обліковуватись поза балансом.

Дослідивши теоретичні основи обліку і контролю договірних зобов'язань перейдемо до оцінки стану обліку і контролю договірних зобов'язань на прикладі ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»».

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА СТАНУ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТОВ «РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ «НОВИНИ ПІДГІР'Я»»

2.1. Документальне відображення та узагальнення інформації про виконання договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»»

В межах нашого дослідження, оцінювання стану обліку й контролю договірних зобов'язань провадилось за матеріалами Товариства з обмеженою відповідальністю «Редакція газети «Новини Підгір'я». Скорочена назва досліджуваного: ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я».

ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» провадить власну діяльність задля видання друкованого засобу масової інформації (преси) місцевої сфери розповсюдження (у межах Івано-Франківської області) для вільного, а також неупередженого висвітлення життя району, області, держави, а також діяльності органів державної влади й місцевого самоврядування, політичних та громадських організацій[].

Код ЄДРПОУ ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»: 02472973.

До головного виду діяльності відноситься: 58.14 Видання журналів і періодичних видань.

Товариство було сформовано на основі Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації», а також у відповідності до «Переліку друкованих засобів масової інформації, реформування яких здійснюється на першому етапі», що було затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 року №848 [], як наслідок реорганізації редакції газети «Новини Підгір'я» із виходом органів місцевого самоврядування зі складу співзасновників друкованого засобу масової інформації й редакції, через перетворення редакції членами її трудового колективу у суб'єкт господарювання зі

збереженням назви, мови видання, цільового призначення, а також тематичної направленості (у відповідності до Статуту товариства).

З метою забезпечення діяльності Товариства за рахунок грошового внеску засновника створено статутний капітал в розмірі 25509,00 грн [].

ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий рахунок в установах банку, штамп, печатку, фірмовий знак [].

ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» здійснює свою діяльність у відповідності до Цивільного та Господарського кодексів України, законів України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» «Про господарські товариства», інших законодавчих актів та статуту [].

Установчим документом ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» є Статут (Додаток А), у ньому визначено основи діяльності та бухгалтерського і податкового обліку підприємства.

Предметом діяльності ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», згідно з Статутом підприємства, є:

- видання газет, журналів, інших періодичних видань, яке може здійснюватися як у друкованому так і електронному вигляді, в тому числі у мережі Інтернет;
- інші види видавничої діяльності, у тому числі видання каталогів, фотографій, альбомів, вітальних і поштових листівок, плакатів, репродукцій творів мистецтва, рекламної продукції, іншої друкованої продукції;
- організація різноманітних культурних та навчальних, конкурсних заходів; аукціонів та доброчинних акцій, виставок, ярмарків, конгресів, фестивалів; діяльність пов'язана з організацією відпочинку та розваг, мистецька діяльність;

- діяльність у сфері вивчення, аналізу та оприлюднення суспільної думки про соціальні, політичні та економічні події;
- розповсюдження власної та іншої продукції через торгівельну мережу;
- здавання в оренду власного рухомого та нерухомого майна, комп'ютерної та копіювальної техніки.

Перевірку фінансово-господарської діяльності та контроль за діяльністю товариства здійснює ревізійна комісія, що утворюється зборами учасників товариства.

Засновниками (учасниками) товариства є члени трудового колективу. Вищим органом ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» є збори учасників, що складаються з учасників товариства або їх представників. Виконавчим органом товариства є редакція газети (дирекція), яку очолює редактор (директор). Директор підзвітний зборам учасників і організовує виконання їх рішень. Організаційна структура ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» побудована автором роботи за даними Статуту підприємства на рис. 2.1.

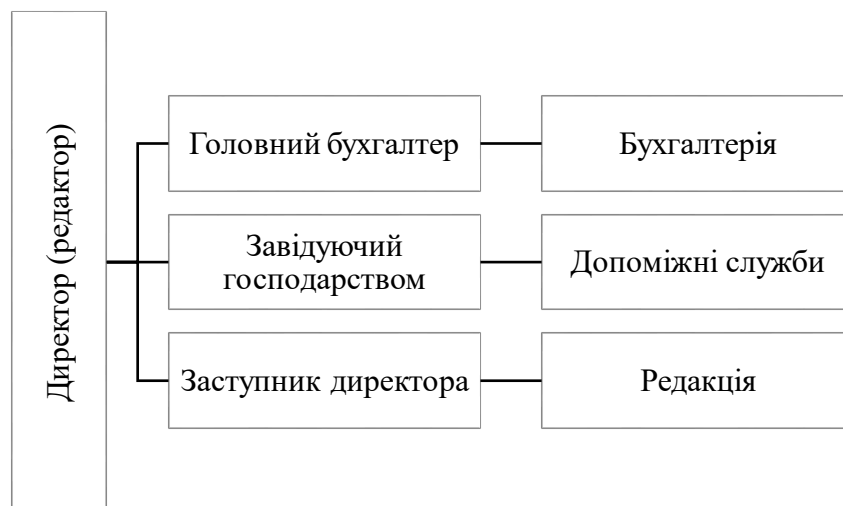

Рис. 2.1. Організаційна структура ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

Перевагою лінійної організаційної структури, яку має ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», є чітке підпорядкування підрозділів.

Згідно з Наказом про облікову політику ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» від 18.07.2018 р. (Додаток Б), за забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві відповідає головний бухгалтер.

Бухгалтерський облік на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» частково автоматизовано за допомогою використання програми MSExcel.

Згідно з Наказом про облікову політику на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» застосовується журнально-ордерна система обліку, відповідно головний бухгалтер кожного місяця складає журнали-ордери та інші облікові реєстри. Потім інформацію з журналів-ордерів, інших облікових реєстрів і довідок головний бухгалтер відображає в Головній книзі підприємства (оборотному балансі), що є підставою для складання Балансу підприємства ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я». Після обробки журнали-ордери, облікові реєстри і довідки повинні бути підписані головним бухгалтером із вказівкою дати та підпису.

На ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» діють такі методи нарахування амортизації для:

- інших необоротних матеріальних активів – прямолінійний метод;
- малоцінних необоротних активів і бібліотечних фондів – у розмірі 100% їх вартості в першому місяці використання об'єкта.

Сума резерву сумнівних боргів встановлюється на підставі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, послуги за термінами її непогашення.

Що стосується договірних зобов'язань, то в Наказі про облікову політику товариства зазначено, що воно може в установленому порядку створювати відокремлені структурні підрозділи, бути засновником інших юридичних осіб, вступати в договірні відносини з будь-якими суб'єктами господарювання в Україні та за її межами, вести переговори з іноземними партнерами.

Редакція новин Підгір'я має право:

- самостійно укладати договори позики, купівлі-продажу машин, обладнання, споруд, будівель, споживчих товарів, а також вступати в інші договірні відносини;
- бути членом інших підприємств, різних фондів, вступати в асоціації тощо;
- здійснювати спільну діяльність із зацікавленими підприємствами та організаціями, іноземними інвесторами, громадянами;
- здійснювати операції у формі бартерних угод як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках;
- надавати позики (включаючи безвідсоткові) своїм працівникам;

ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» реалізує свою продукцію, майно, товари і роботи, надає послуги за цінами і тарифами, що встановлюються самостійно або на договірній основі, а у випадках, передбачених законодавчими актами, – за державними цінами і тарифами.

В обов'язки головного бухгалтера ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» входить, за погодженням з керівником підприємства забезпечує перерахування податків та зборів, передбачених законодавством, провадить розрахунки з іншими кредиторами згідно з договірними зобов'язаннями.

Перейдемо до вивчення документального відображення та узагальнення інформації про виконання договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я».

Згідно до ст. 9 Закону про бух облік [Про бух облік], п. 1.2 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку №88 [Про затвердження Положення], підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» є первинні документи, що фіксують факти їх здійснення. Вони мають бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо – безпосередньо після її завершення.

Господарські операції на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відображаються тільки на підставі своєчасно та правильно оформлених

документів із заповненням усіх реквізитів. Документи, які надходять у бухгалтерію ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», ретельно перевіряються головним бухгалтером за якісними критеріями на достовірність, законність, правильність, точність.

Відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку оперативно здійснює головний бухгалтер ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» після обробки документів: групування, таксування, контирування, реєстрування.

Схема документообігу розрахунків з постачальниками і підрядниками на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» наведена на рис. 2.2.

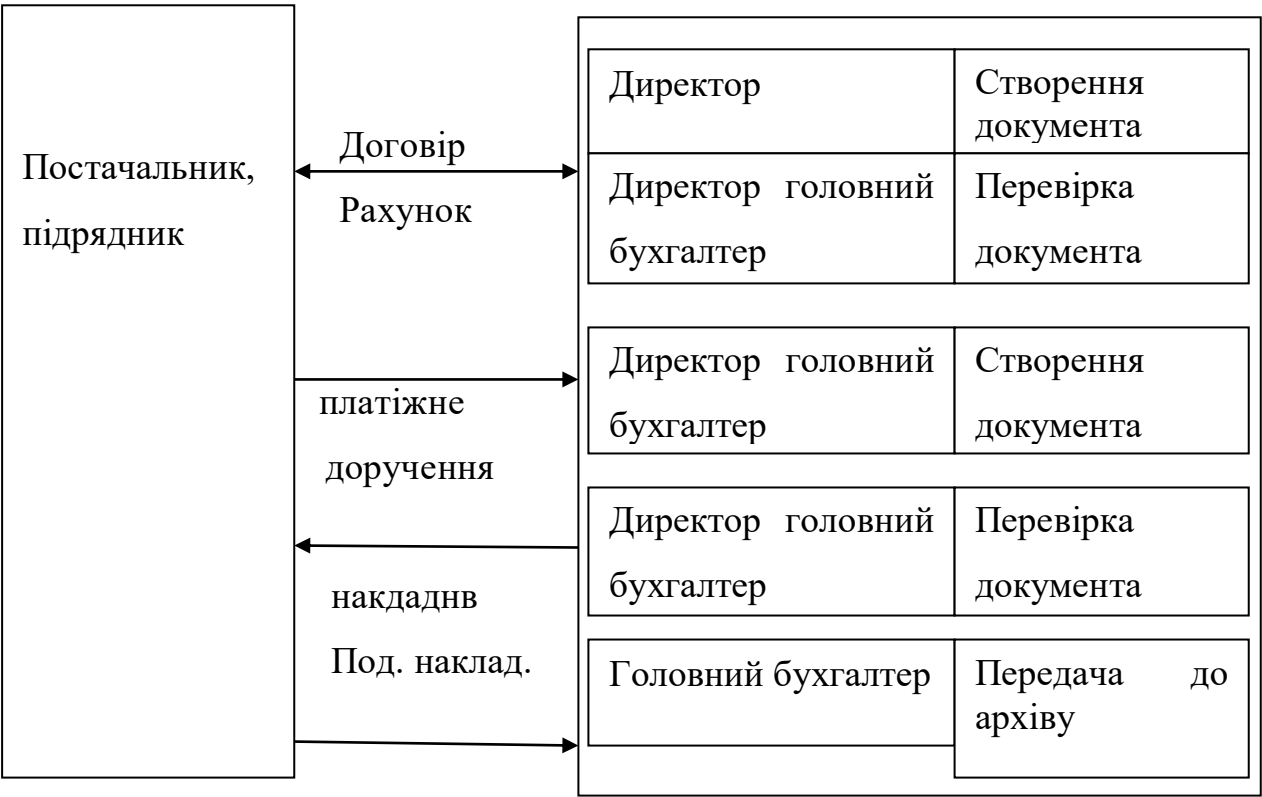

Рис. 2.2. Схема документообігу розрахунків з постачальниками і підрядниками на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»

Джерело: складено автором за даними підприємства

Документообіг (документопотік) звиконання договірних зобов’язань ТОВ «Редакція газети«Новини Підгір'я»»починається з виписки постачальником рахунка-фактури на оплату. Загалом, надходження товарів від постачальників оформляється товарно-транспортною накладною (ТТН), податковою

накладною, аборахунком-фактурою тощо. Приймання товарно-матеріальних цінностей, наприклад, виробничих запасів, що надійшли на склад ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», оформляється прибутковим ордером (ф. №М-4).

Якщо, при прийманні товарно-матеріальних цінностей головним бухгалтером ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» виявлені кількісні або якісні розбіжності з даними товаросупровідних документів постачальника, він складає акт приймання матеріалів (ф. №2М-7).

Постачальник на відвантажену продукцію виписує товарні та платіжні документи, передає їх банку і направляє покупцю, тобто ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я». Погашення кредиторської заборгованості перед постачальниками може здійснюватися шляхом безготівкових або готівкових розрахунків. Найчастіше ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» використовують саме безготівкову форму розрахунків з кредиторами. Безготівкові платежі здійснюються платіжним дорученням, платіжним дорученням, акредитивом, інкасо, векселем або пред'являються іншими способами оплати, наприклад, за допомогою чеків як на документальних носіях, так і в електронній формі.

Правила, форми і стандарти безготівкових розрахунків в Україні, що здійснюються за участю банків, встановлені в Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затвердженій Постановою Правління НБУ від 21.01.2004 №22[Про затвердження Інструкції про безгот.розр.], якіна ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» і використовують.

Первинні документи ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» з обліку розрахунків з постачальниками представлено у табл. 2.1.

«Табл.2.1»

Первинні документи ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» з обліку розрахунків з вітчизняними постачальниками

Виникнення заборгованості	Погашення заборгованості
Прибуткова накладна	Видатковий касовий ордер
Податкова накладна	Виписка банку

Товаро-транспортна накладна	
-----------------------------	--

* закордонних постачальників ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» не має

Джерело: складено автором за даними підприємства

Безготівкові розрахунки передбачають перерахування певної суми коштів з рахунків ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» на рахунки постачальників.

Зобов'язання на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду. Відображаються поточні зобов'язання в балансі ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» за сумою погашення.

Документи, що надаються постачальникам після отримання товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ) представлені у табл. 2.2.

«Табл.2.2»

Документи, що подаються постачальникам ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» після отримання ТМЦ

№з/п	Назва документа	Відділ-виконавець	Кому подається	Термін виконання
1	Доручення на отримання товарно матеріальних цінностей	Відділ бухгалтерського обліку та звітності (бухгалтерія)	Постачальникам	Після оплати рахунку
2	Накладна, прийомний акт на отримання матеріальних цінностей	Відділ бухгалтерського обліку та звітності (бухгалтерія)	Постачальникам	Наступний робочий день після отримання матеріальних цінностей

Джерело: складено автором за даними підприємства

При відвантаженні товару ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» постачальник надає накладну або видаткову накладну та податкову накладну. Накладні головний бухгалтер ТОВ «Редакція газети «Новини

Підгір'я» реєструє в журналі реєстрації накладних, а податкові накладні у реєстрі отриманих та виданих податкових накладних.(Додаток В)

Для отримання товару зі складу постачальника головний бухгалтер ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» виписує довіреність, яка реєструється в журналі реєстрації довіреностей. Оплата постачальнику здійснюється за допомогою платіжного доручення (дод.П-1).

Якщо відпущені матеріальні цінності відпостачальника ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» транспортуються автотранспортом, бухгалтерія постачальника на основі укладеного договору і даних, вказаних у довіреності, виписує товарно- транспортну накладну.

Отже, первинні документи є підставою для відображення господарських операцій ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» в бухгалтерському обліку.

Загалом документація з обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» представлена наступними документами: акти виконання робіт, претензії, виписки банку, довідки бухгалтерії, договори купівлі-продажу, рахунки-фактури, акти приймання робіт, послуг, податкові накладні, товарно-транспортні накладні, пакувальні листи, приймальні акти тощо.

Узагальнюючи вище зазначене, потрібно відмітити, що організація правильного первинного обліку на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відіграє визначальну роль, оскільки у подальшому сприяє забезпеченню прозорості та достовірної інформації про розрахунки з постачальниками і підрядниками, про стан погашення заборгованості перед ними, а це, в свою чергу буде відображено у фінансовій звітності для внутрішніх і зовнішніх користувачів, використано для аналізу фінансово-господарської діяльності, контролю розрахунків тощо.

Отже, організація первинного обліку на підприємстві ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» забезпечує своєчасну, детальну та достовірну інформацію про розрахунки з постачальниками і підрядниками, про стан погашення заборгованості перед ними на підприємстві. Первинні документи на

ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» складаються на типових бланках, своєчасно, заповнюються відповідно встановленим вимогам з дотриманням затвердженого графіка документообігу.

2.2. Синтетичний, аналітичний облік і контроль договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»»

Бухгалтерський облік розрахунків з постачальниками та підрядниками ведеться на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Рахунок є пасивним. По кредиту рахунку 63 відображається заборгованість за товарноматеріальні цінності, роботи, послуги, які були отриманими від постачальників та підрядників. По дебету рахунку 63 відображається погашення чи списання заборгованості. На зазначеному рахунку відображаються розрахунки ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» з підприємствами, організаціями, а також особами за товарно-матеріальні цінності, які були одержані, за роботи, які були прийняті чи виконані, а також запослуги, які були надані, включаючи надання газу, електроенергії, пари, води тощо, а також послуги з доставки чи переробки матеріальних цінностей, розрахункові документи, що не надійшли, тобто з'явилися не від фактуровані поставки [].

Аналітичний облік розрахунків ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» з постачальниками ведеться за кожною юридичною чи фізичною особою, яка виступає постачальником.

Аналітичні рахунки об'єднуються в субрахунки:

- 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»;
- 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками».

На субрахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» ведеться облік розрахунків за товарно-матеріальні цінності, які були отримані, за роботи, які були прийняті

чи виконані, а також за послуги, які були надані вітчизняними постачальниками й підрядниками.

На субрахунку 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» передбачається ведення обліку розрахунків з іноземними постачальниками, а також підрядниками за товарно-матеріальні цінності, які були одержані, за роботи, які були прийняті чи виконані, а також запослуги, які були надані. На даний момент закордонних постачальників та підрядників ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» не має.

Бухгалтерські проведення ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» у розрізі операцій розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві, що досліджується, наведено в табл. 2.3.

«Табл.2.3»

Бухгалтерські проведення з обліку розрахунків з постачальниками на ТОВ
«Редакція газети «Новини Підгір'я»

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Надійшли відпостачальника сировина та матеріали	201	631
2	Надійшли від постачальника купівельні напівфабрикати	202	631
3	Отримано інші матеріали	209	631
4	Отримано відпостачальників МШП	221	631
5	Відображено непідтверджений податковий кредит з ПДВ	644/2	631
6	Сплачено постачальникам за ТМЦ з поточного рахунка	631	311
7	Сплачено постачальникам готівкою	631	301
8	Видача чека або аккредитива постачальнику	631	313
9	Сплата постачальнику за рахунок банківської позики	631	601
10	Видача векселя постачальнику	631	621
11	Отримано роботи (послуги) відпостачальника для виробничих цілей	23	631
12	Отримано відпостачальника роботи (послуги) загальновиробничого призначення	91	631
13	Отримано роботи (послуги) відпостачальника загальногосподарського призначення	92	631
14	Отримано роботи (послуги) від постачальника для організації процесу збуту	93	631
15	Відображено претензію постачальнику	374	631
16	Придбано основні засоби	1521	631

Джерело: складено автором за даними підприємства

З огляду на вище зазначене, всі операції на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відображаються на рахунку 63 в незалежності від того, коли був здійснений акцент рахунку-фактури, який був виставлений. Тоді, коли було виявлено невідповідність договірних умов чи арифметичні помилки виставляється претензія до постачальника. У той же час в бухгалтерському обліку роблять наступний запис: ДТ 374 КТ 63.

Поставка матеріальних цінностей на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» від постачальника до пред'явлення розрахункових документів на підставі яких провадиться оплата йменується невідфактурованою поставкою. Призначеній поставці, матеріальні цінності оприбутковують у відповідності до купівельних чи облікових ціна: ДТ 20,22 КТ 63.

Матеріальні цінності, які є оплаченими, проте докінця місяця не надійшли (чи знаходяться на відповідальному зберіганні у постачальника) на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» належать до матеріальних цінностей в дорозі. Зазначені матеріальні цінності бухгалтерія ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» оприбутковує умовно задля відображення останніх в балансі підприємства у складі виробничих запасів ДТ 20,22 КТ 63. У наступному місяці матеріальні цінності ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відновлюються на рахунок 63 сторнуючим записом з ідентичною кореспонденцією. У міру надходження на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» виробничих запасів, що вважаються в дорозі, оприбутковують останні в кількості, яка надійшла фактично. При погашенні заборгованості постачальників на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» складається наступна проводка: ДТ 63 КТ 31,30. При завершенні термінів позовної давності, кредиторська заборгованість на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відносять на доходи через зміну зобов'язань. Кореспонденцію рахунків з постачальниками ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» з використанням передоплати наведено в табл. 2.7.

Побудована аналітичного обліку розрахунків з постачальниками на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» забезпечує змогу одержання даних, які є потрібними що до: акцентованих й інших розрахункових документів, строк оплати яких не настав; неоплачених в термін розрахункових документах, постачальниках за невідфактурованими поставками; виданих векселях, строк оплати яких не наступив; прострочених векселях; комерційних кредитах, які були одержані тощо.

«Табл.2.7»

Бухгалтерські проведення на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» з обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками з передоплатою

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Перераховано з поточного рахунку передоплату постачальникам	3711	311
2	Перераховано з поточного рахунку передоплату за необоротні активи	3713	311
3	Відображено взаємозалік заборгованості за необоротні активи	631	3713
4	Відображено взаємозалік заборгованості з підрядниками	634	3713
5	Відображено податковий кредит з податку на додану вартість	641	644
6	Оприбутковані на склад ТМЦ за ціною придбання	20	631
7	Відображено суму податкового кредиту з зподатку на додану вартість	644	631
8	Взаємозалік заборгованості з постачальником за матеріали	631	3711

Джерело: складено автором за даними підприємства

Аналітичний облік ведеться на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» за кожним постачальником та підрядником в розрізі кожного документа на сплату. Аналітичний облік розрахунків по імпортом операціям на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» не ведеться. В процесі господарської діяльності ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» постійно веде розрахунки з контрагентами, у тому числі і з постачальниками за придбання у них сировину, матеріали і інші товарно-матеріальні цінності і послуги, які підтверджуються договорами.

Основна нормативно-правова база, що регламентує порядок організації обліку розрахунків з кредиторами на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» –це Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Дослідивши синтетичний, аналітичний облік і контроль договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»», можемо підвести підсумки, що бухгалтерія досліджуваного підприємства ретельно дотримується вимог відповідного законодавства. Підприємством забезпечуються умови, встановлені договорами та угодами з постачальниками і підрядниками. Бухгалтерією здійснюється своєчасна оплата рахунків постачальників і підрядників, контролюється розмір кредиторської заборгованості, проводиться звірка розрахунків з контрагентами та достовірно відображаються операції з постачальниками та підрядниками на бухгалтерських рахунках.

2.3. Підходи до удосконалення методики обліку зобов'язань та контролю виконання договорів

Система бухгалтерського обліку виступає чи не єдиним джерелом інформації, в якій представляється фактичний стан розрахунків між підприємствами. З огляду на зазначене, розв'язання проблем із суттєвими сумами поточної заборгованості перед постачальниками і підрядниками знаходиться у площині обліково-аналітичних процедур.

З метою виокремлення підходів до поліпшення методики обліку зобов'язань та контролю виконання договорів у подальшому, потрібно провести дослідження порядку відображення інформації щодо кредиторів протягом усіх етапів облікового процесу із зазначенням головних проблемних моментів.

До першого етапу обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками відноситься первинний облік. Зміст останнього становлять первинне спостереження, а також сприйняття господарського факту (явища чи процесу),

вимірювання в натуральному та вартісному вираженні, фіксування в носіях облікової інформації, якими виступають документи. З огляду на їх істотну кількість й різноманітність потрібно здійснити систематизацію. Сприйняття, вимірювання, а також фіксування господарських фактів розрахунків з постачальниками провадиться виконавцями у розрізі різних періодів. З огляду на це, при організації первинного обліку, заздалегідь визначається рух первинних документів, які формують графік документообrotу [Владика].

Первинні документи виступають головним джерелом настання деякої події появи чи погашення заборгованості. Неналежне чи несвоєчасне оформлення останніх робить неможливим відображення інформації в обліку. У той же час, договори й контракти, які були заключними за для формалізації намірів щодо спільної праці, виступаючи юридичною основою появи зобов'язань, доволі часто порушуються і не дають змогу використовувати санкції, які передбачаються за порушення умов договору, адже первинний документ не є оформленим, що засвідчує незавершеність події. Доволі часто до прикладів зазначених порушень відноситься не підписання замовником Акту виконаних робіт, а поясненням можуть виступати різноманітні варіанти, найбільш часто—це відсутність можливості зібрати комісію для прийняття робіт у зв'язку з відрядження членів комісії, хворобою останніх тощо. Це, відповідно, спричиняє необґрунтоване прострочення заборгованості [Побережець].

До наступного етапу облікового процесу розрахунків з постачальниками відноситься поточний облік, що представляє собою процес реєстрації даних первинного обліку в системі рахунків, тобто в облікових реєстрах. Зазначений облік виступає обробкою, реєстрацією, а також записом даних первинного обліку, тобто носіїв і інформації, в облікові реєстри, групування й перегрупування останніх задля одержання інформації, яка є необхідною та результативною [Ревизюк].

Бухгалтерський облік не тільки інформує щодо стану та змін економічного суб'єкта, елементів останнього, але й також провадить контроль за наявністю, рухом, застосування об'єктів господарювання, але й виконує

функцію оцінювання результативності роботи. Зазначене відбувається на основі узагальнення даних на підсумковому етапі. Такий етап облікового процесу розрахунків із підрядниками надає можливість діставати дані щодо результатів роботи за місяць, квартал, півріччя чи рік [Давидюк].

Заключним виступає підсумковий етап облікового процесу, який характеризується упорядкованою сукупністю операцій з формування показників, які відображають результати виробничої й господарської діяльності підприємства протягом деякого періоду. Організація цього етапу обліку розрахунків з підрядниками знаходиться в залежності від якості організації як первинного, так і поточного обліку. Він характеризується тим, що окрім облікових даних, показників первинного й поточного обліку потрібними є дані планування, нормування, оперативного й статистичного обліку, а також попередніх звітних періодів. Існування зазначених даних та показників надає можливість не тільки здійснити оцінку результатів роботи суб'єкта господарювання, але й також виявити тенденцію розвитку [Владика].

У підприємств існує зобов'язання своєчасно здійснювати розрахунок у відповідності до власних зобов'язань. У випадку несвоєчасних розрахунків, останні мають сплачувати штрафи та неустойки. У той же час на практиці змога уникнути майнової відповідальності через невиконання власних договірних зобов'язань надає підприємствам можливість ухилятися від взаєморозрахунків із партнерами. Відсутність своєчасності платежів спричиняє фінансові ускладнення у підприємств-кредиторів, здійснює негативний вплив на їх господарську діяльність, а в підсумку й на економіку країни в загальному [Бутинець].

Проведемо огляд головних підходів до поліпшення методики обліку зобов'язань, а також контролю за виконанням договорів.

Нині, діяльність будь-якого підприємства в незалежності від форми власності є не можливою за відсутності взаємодії зі сторонніми організаціями, що здійснюють забезпечення підприємства ресурсами, які є необхідними для діяльності, а також виконують роботи та надають послуги. У зв'язку зрізницею

у часі між моментами постачання й сплати за рахунками у підприємства з'являється поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи й послуги. Розмір зазначеного виду зобов'язань необхідно піддавати ретельному контролю, оскільки з однієї сторони вони представляють собою обігові кошти, які є тимчасово вільними, а з іншої – проводять вплив на фінансову стійкість, а також на платоспроможність суб'єкта господарювання.

Відсутність досконалості розрахунків з постачальниками й підрядниками доволі часто виступає причиною появи суттєвої кредиторської заборгованості, що спричиняє порушення фінансової та розрахункової дисциплін. До головних порушень розрахункової та фінансової дисципліни може бути віднесена як відсутність досконалості ведення бухгалтерського обліку у відповідності до розрахункових операціями, так і недбалість працівників, шахрайство, зловживання службовими повноваженнями тощо. З огляду на це істотну роль починає відігравати вірне, ефективне й своєчасне ведення розрахунків з постачальниками й підрядниками, а також достовірне відображення останніх у фінансовій звітності підприємства [Погрібна].

До документального підтвердженням відносин між постачальниками, підрядниками, а також підприємством відноситься договір. Укладення останнього – є направленим на появу юридичного зобов'язання, що ніяк не відображається на рахунках бухгалтерського обліку й в балансі. Таке зобов'язання з'явиться в обліку тільки тоді, коли суб'єкти господарювання перейдуть до виконання обов'язків, які були взятими на себе і відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку «Зобов'язання» 11, оцінка останнього буде достовірно визначеною існуватиме ймовірність зниження економічних вигод у подальшому через його погашення. Зазначена неузгодженість правового й облікового законодавства спричиняє викривлення звітної інформації щодо фінансового стану підприємства.

На думку, І.М.Ревизюк та Є.В.Калюгатаку проблему можна розв'язати через відображення юридичних зобов'язань на позабалансовому рахунку 042 «Непередбачені зобов'язання», а також у примітках до фінансової звітності.

Після ж набуття юридичними зобов'язаннями усіх критерії відповідності бухгалтерського обліку, останні необхідно виключити з позабалансового рахунку та відображати на балансових рахунках, а також у балансі підприємства. Зазначений порядок відображення зобов'язань підприємства здійснить забезпечення користувачів фінансової звітності достовірною й обґрунтованою інформацією щодо боргів підприємства, а також щодо його платоспроможності [Ревизюк].

Для раціонального та своєчасного контролю та управління поточною кредиторською заборгованістю за товари, роботи та послуги, на думку зазначених науковців, доцільно вести її аналітичний облік за певними групами. І. М. Ревизюк, Є. В. Калюга пропонують при цьому брати до уваги такі ознаки, як: термін погашення та виконання умов погашення. За терміном погашення заборгованість доцільно розділити на три групи: до трьох місяців; від трьох до шести місяців; від шести до дванадцяти місяців. А от щодо такої класифікаційної ознаки, як виконання умов погашення, то за нею заборгованість поділяють на наступні три групи: заборгованість, термін погашення якої ще не настав; відстрочена заборгованість; недійсна заборгованість [Ревизюк].

Найпоширенішим випадком визнання кредиторської заборгованості як поганої є закінчення строку позовної давності. Відповідно до цієї та інших правових підстав, встановлених цивільним законодавством, компанія зобов'язана включати безнадійну заборгованість до інших операційних доходів у бухгалтерському обліку та до інших податкових доходів у податковий облік [Побережець].

Однак, як показує практика, ця інформація про кредиторів компанії може бути отримана головним бухгалтером із затримкою, а саме - після закінчення звітного періоду. Через це в бухгалтерському обліку підприємства відбуваються спотворення; проблема може бути подвоєна у зв'язку з проведенням документальної перевірки державною податковою службою звітного періоду, яка враховує такі ситуації. При цьому за результатами

перевірки компанії суми безнадійної заборгованості, що не входять до доходу підприємства, оподатковуватимуться, здійснюватимуться до нарахування податку на прибуток та нарахованих штрафних санкцій [Ревізюк].

Крім того, на практиці трапляються випадки, коли після сплати підприємством до нарахованої суми податку на прибуток та пені за результатами аудиту стан кредиторської заборгованості може змінитися з поганого на поточний. Наприклад, підприємство, яке має борг, виплатить кредитору частину заборгованості. Слід зазначити, що такі господарські операції можливі, ніби компанія дотримується цивільного законодавства щодо переривання позовної давності. Таким чином, згідно з ЦКУ, позовна давність переривається вчиненням підприємством дії, яка вказує на те, що воно визнає свій борг, таким визнанням у цьому випадку є переказ коштів постачальнику [ЦКУ]. Тому для дотримання всіх законодавчих вимог пропонується скласти Акт звірки розрахунків між підприємством та кредитором [Фатенок-Ткачук].

У зв'язку з описаними вище неузгодженостями і проблемами в процесі обліку зобов'язань та контролю виконання договорів, науковці пропонують наступне відображення зазначених господарських операцій в бухгалтерському та «податковому» обліку (табл. 2.8).

Наведена в табл. 2.8. схема враховує взаємозв'язок бухгалтерської моделі обліку безнадійної кредиторської заборгованості з відображенням цих операцій у «податковій площині». Поряд з цим, вона враховує практичні потреби суб'єктів бізнесу [Орлов].

«Табл.2.8»

Облік списання та відновлення безнадійної кредиторської заборгованості

№ з/п	Зміст операції	Відображення в бухгалтерському обліку		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	На підставі акту перевірки підприємства безнадійну кредиторську заборгованість віднесено до складу доходів	631	719	10000
2	На підставі акту перевірки донараховано податкове зобов'язання з на ПП (18%)	17	641	1800

3	Перерахування в бюджет з поточного рахунку донарахованої суми под. зобов'язання з ПП	641	311	1800
4	Здійснено оплату постачальнику частини суми кредиторської заборгованості (із дотриманням вимог ЦКУ) і т.д.	631	311	3000
5	Закриття до нарахованої суми податкового зобов'язання з податку на прибуток після події переривання строку позовної давності	641	17	1800
6	Відновлення списаної безнадійної кредиторської заборгованості у складі поточної (методом «червонесторно»)–це один з варіантів	631	719	-10000

*від'ємнезначення рядка 03.26. Додатка ІД до Податкової декларації з податку на прибуток

Джерело: складено автором за даними: [Ревизюк; Орлов; Петрук]

Поняття «процес придбання» тісно пов'язаний з витратами в результаті руху майна між продавцем і покупцем. Ось логістичні витрати на придбання основних та оборотних активів. Вони включають три основні групи:

- 1) витрати «в прямому сенсі»(на заробітну плату та використання факторів виробництва та фінансові витрати);
- 2) форс-мажорні витрати;
- 3) втрачені потенційні вигоди (вигоди) [Петрук].

Витрати на логістику, пов'язані з поточною діяльністю, можна розділити на: разові (зберігання запасів; транспортування); періодичні (для просування запасів; для обслуговування інфраструктури).

Ще одним проблемним напрямком, який потребує пошуку рішення є те, що на сучасному етапі розвитку обліку зобов'язань та контролю виконання договорів відсутня відповідь на питання щодо порядку відображення в обліку витрат на інформаційне забезпечення придбання майна. Такі витрати у переліку статей, що формують первісну вартість активів у положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, не передбачені. Однак подача оголошення та

отримання за собіввиробництва не відбуваються в один період часу. Витрати в обліку відображаються з одночасним збільшенням вартості відповідних активів та збільшенням кредиторської заборгованості (Д-т 20 (15) К-т 685). Цей запис, порушує принцип бухгалтерського обліку – обачності. Тому І.М.Ревизюкта Є.В.Калюга пропонують відображати операції цього типу за допомогою рахунку 949 «Інші витрати операційної діяльності», оскільки такі витрати відносяться до основної діяльності. Цей рахунок можна використовувати, якщо витрати на інформаційну підтримку не є результативними. В іншому випадку, щоб уникнути впливу такої операції на фінансовий результат на момент її проведення, доцільніше, вважають вчені, використовувати рахунок 39 "Відкладені витрати" як тимчасовий, поки майно не буде отримано як результат реклами [Огляд]. Після другої події - придбання майна - в систему бухгалтерського обліку списуються витрати майбутніх періодів. Для цього О. В. Побережець та В. І. Кравченко пропонують наступний порядок: якщо підприємство розмістило оголошення на придбання необоротних активів, то витрати відносяться на рах. 15 «Капітальні інвестиції», і, таким чином, збільшується балансова вартість придбаних засобів; якщо придбані запаси, кредитується рах.39 з одночасним дебетуванням рах. 20 [Побережець]. Для інформативності рах.39 потрібно донього вести аналітичний облік за видами витрат. Для цього необхідно передбачити аналітичний рахунок 391 «Витрати на інформаційне забезпечення процесу придбання», на якому аналітика ведеться в розрізі майна, що передбачається придбати за оприлюдненим оголошенням, наприклад, 3911 «Необоротні активи», а в межах його за об'єктами – 3911.1. «GPS-системи»тощо [Побережець].

Процес надходження майна за грошові кошти О.П.Погрібна та В.В.Матвєєва-Алексєєва пропонують називати процесом придбання, а не постачання, а звідси, внести зміни щодо назви рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». На думку науковців, його слід назвати – 63 «Розрахунки з продавцями та підрядниками». Відповідно зміняться субрахунки. О.П.Погрібна та В.В.Матвєєва-Алексєєва вважають, що можна поділити

рахунок за суб'єктами відповідно до об'єктів, що відображаються на рахунках, а подальший аналітичний розріз здійснювати за напрямками: окремих договорів, контрагентів, видів майна, форм розрахунків і т.д [Погрібна].

Для обліку розрахунків за одержані ресурси, виконані роботи та надані послуги Планом рахунків передбачено активний рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». А інструкцією про застосування Плану рахунків передбачено три субрахунки до даного рахунку: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками», 633 «Розрахунки з учасниками ПФГ». Така деталізація є беззаперечно доречною та зручною, але недостатньо детальною.

О.В.Побережець та В.І.Кравченко пропонують до кожного з вище наведених субрахунків відкривати наступні аналітичні рахунки:

631/1 «Заборгованість перед вітчизняними постачальниками, термін сплати якої ще не настав»;

631/2 «Відстрочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»;

631/3 «Прострочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»;

632/1 «Заборгованість перед іноземними постачальниками, термін сплати якої ще не настав»;

632/2 «Відстрочена заборгованість перед іноземними постачальниками»;

632/3 «Прострочена заборгованість перед іноземними постачальниками» [Побережець].

Заборгованість за надані послуги науковці вважають, за доцільне акумулювати на субрахунку 685 «Розрахунки з іншими кредиторами».

Особливу увагу керівництво підприємства повинне приділяти залишкам рахунків, що обліковують прострочену заборгованість, щоб своєчасно вживати необхідні заходи. Не логічно та неправильно те, що залишки цих рахунків ніяким чином не акцентуються у фінансовій звітності. Тому науковці пропонують до Звіту про фінансовий стан під рядком 1615 «Поточна

кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги» додати рядок 1616 з назвою «у тому числі прострочена кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги» [Коваль; Коновалова].

Мета таких змін – посилення інформативності звітності підприємства, що допоможе постачальникам краще розуміти якість майбутніх економічних відносин з даним суб'єктом господарювання (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Вдосконалена форма III розділу пасиву балансу (звіту про фінансовий стан)

III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	11.8	22.9
у т.ч. прострочена кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1616	0.1	
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
Розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	11.9	22.9

Джерело: [Коваль; Коновалова]

Отже, підведемо підсумок, облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, а також кредиторської заборгованості здійснюється з метою запобігання прострочення платежів та доведення боргу до накладення штрафу на компанію. Правильно організована система населених пунктів повинна в достатній мірі відображати та характеризувати господарську діяльність з необхідною специфікацією. Одним із напрямків вдосконалення методології обліку зобов'язань та контролю за виконанням контрактів може бути автоматизація бухгалтерського обліку на підприємстві.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

3.1. Сучасна проблематика організації обліку і контролю договірних зобов'язань

У зв'язку з тим, що процес організації обліку та контролю договірних зобов'язань врегульований не на достатньому рівні, це викликає велику кількість запитань й дискусій.

До найтипівіших помилок при обліку договірних зобов'язань належать ситуації, представлені нижче:

1) бухгалтер здійснює ідентифікацію господарських операцій у розрізі виду договору, але не за змістом, ігноруючи останні ;

2) бухгалтер здійснює не вірне трактування основного виду діяльності контрагента, і, відповідно, невірно визначає бухгалтерські рахунки для обліку операцій із зазначеним підприємством [Коваль].

За першої ситуації, це можуть виступати послуги, які здійснюються між підприємством й фізичною особою на договірній основі. Бухгалтерією відображається в обліку операції за зазначеним договором виходячи, наприклад, із типової схеми договору підряду, а також вважаючи, що фізична особа виконує функції підрядчика. Помилка бухгалтера може виступати як результат помилки при складанні договору, а саме – неправильного типу договору для оформлення відносин між сторонами.

За другої ситуації підприємство (зазвичай торговельне) працює з постачальниками товарів у відповідності до типових договорів купівлі-продажу, тоді, коли з умов договору впливає, що фактично між контрагентами укладається договір комісії, де підприємство виступає комісіонером.

Під цим розуміється, що матеріальні цінності мають бути оприбуткованими поза балансом. Кошти, які були одержані від реалізації

товару, виступають коштами комітента, а також мають бути відображені за кредитом рахунку розрахунків. За кредитом рахунку 70 «Доходи від реалізації» має бути відображена лише винагорода комісіонеру[] .

Надходження матеріальних цінностей від постачальника призводить одночасно до збільшення активів підприємства та його зобов'язань. З економічної точки зору протягом часу, поки борг перед постачальниками не буде погашений, покупець фактично буде користуватися подвійним обсягом засобів.

Перш за все, матеріальні цінності, які були придбані, переходять у власність (розпорядження) підприємства, які будуть використані для виробництва, а також продажу продукції у подальшому чи просто перепродажу товарів та приносити дохід від реалізації [] .

До того ж ті гроші, які на тимчасовій основі не будуть виплачені постачальнику, застосовуватимуться в обороті підприємства та також приноситимуть дохід. З огляду на зазначене, якщо на суму заборгованості перед кредитором у зв'язку з діями умов договору не нараховуються проценти, підприємство отримує безкоштовний кредит від власних постачальників. Так, чим більший строк від моменту появи боргу до моменту погашення останнього, тобто чим більше строк, на який підприємство отримує безкоштовний кредит, тим більш вигідною для підприємства виступає угода, яка проводить оплату матеріальних цінностей після одержання останніх [Коваль, с.].

Узагальнимо, що при оцінювання зобов'язань, які не були погашені своєчасно і поступово, з продовженням терміну відстрочки платежу, втрачається купівельна сила грошей, інформація, що міститься у фінансовій звітності у питаннях поточних зобов'язань, є викривленою. Це спричиняє недодержання принципу превалювання сутності над формою. Адже, при розрахунку аналітичних показників, коли визначається фінансове становище підприємства, істотну роль починає відігравати реальне значення зобов'язання (кредиторської заборгованості), а не номінальна величина останнього.

На думку Г.П. Машталяра, у випадку недотримання термінів погашення платежу варто використовувати інший метод оцінювання зобов'язань, ніж їх первинна вартість, що має передбачатись договірними умовами. Кредитор, що здійснив порушення зобов'язань, зобов'язаний здійснити відшкодування збитків, які були ним завдані. Розмір останніх, які зазнав кредитор, доводиться самим кредитором. У зазначеному випадку збитки визначаються з взяттям до уваги ринкових цін, які мали місце надень добровільного задоволення боржником вимоги кредитора у місці, де зобов'язання повинно бути виконаним [Машталяр, с. 161].

Довести втрачену вигоду є складним завданням, для цього потрібно економічне обґрунтування, згідно з яким кредитор не отримав запланований дохід або отримав його в меншому розмірі в результаті невиконання іншою стороною зобов'язань за договором.

Вище згадані причини потребують перегляду оцінки поточних зобов'язань в бік збільшення їх розміру, оскільки постачальнику товарів, робіт, послуг після несвоєчасного відшкодування кредитором своїх зобов'язань знадобиться значно більша сума грошових коштів для поповнення запасів аналогічного виду товарів або для надання робіт, послуг.

З іншого боку, існують шляхи щодо зацікавленості покупців у своєчасному проведенні розрахунків за зобов'язаннями []. Одним із таких шляхів є застосування продавцем системи знижок за умови попередньої оплати, часткової попередньої оплати (аванс), дострокової оплати. Застосування системи знижок призводить до зменшення суми грошових коштів, що надходять відпокупця у передбачені умовами договору строки, але подальше використання їх в обігу призведе до отримання більшої економічної вигоди ніж їх очікування протягом невизначеного терміну [Давидюк].

Отже, застосування методу нарощування простроченої заборгованості з використанням ставки рефінансування є більш економічнодоцільним для обох сторін угоди – постачальника і покупця. Договірна політика, на думку автора, для цілей бухгалтерського обліку передбачає, що у випадку змін, про які

зазначається в договорі, вони можуть впливати на порядок відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку, і це в подальшому вплине на показники фінансового стану підприємства, що знаходять відображення у фінансовій звітності.

Облік розрахунків на підприємствах має бути чітко контрольований. Причому не тільки на кінцеві звітні дати, що забезпечується засобами фінансового обліку, ай у будь-який момент за потреби управління. Отже, виникає потреба поглиблення інформативності обліку за цими об'єктами.

Ефективність контролю господарської діяльності, зокрема, операцій щодо розрахунків з постачальниками підприємства та фактів їх зміни залежить від раціональної його організації та чітко сформованої методики, яка передбачає наявність послідовного переліку етапів, методів та прийомів контролю та відповідного пакету розроблених робочих документів контролера для проведення внутрішньогосподарського контролю обраного об'єкта і базується на визначеному переліку систематизованих джерел інформації [Мушинський, с. 263].

Контроль процесу постачання розпочинається із оцінки потенційного постачальника та якості сировини, матеріалів, устаткування, енергоносіїв, інших ресурсів і послуг, що купуються підприємством. Після підписання договорів контролером перевіряється факт виконання договірних відносин та розрахункової дисципліни.

Одним з найважливіших завдань ефективної організації системи внутрішнього контролю операцій із забезпечення виконання договірних зобов'язань на підприємствах є регламентування його здійснення, тобто закріплення відповідного порядку виконання контролю у відповідних наказах або положеннях та формування системи внутрішніх розпорядчих документів:

- положенні про облікову політику (в частині врегулювання особливостей облікового відображення виконання та зміни зобов'язань підприємства);
- положенні про філіали, представництва, відокремлені підрозділи (визначення особливостей виконання та зміни зобов'язань за філіалами,

представництвами, відокремленими підрозділами з метою оцінки їх впливу на фінансовий стан підприємства в цілому);

- положенні про договірну роботу;
- графіку документообороту (фіксація руху первинних облікових документів та відстеження виконання розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства);
- положенні про службу внутрішнього контролю (розкриття та закріплення функціональних обов'язків обраних суб'єктів контролю за підконтрольним об'єктом);
- посадових інструкцій працівників (визначення контрольних функцій та реалізація процедур контролю за обраним об'єктом перевірки) [Демченко; Киян, с. 78].

Ефективна організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками має на меті забезпечити: своєчасну перевірку розрахунків з постачальниками та підрядниками; попередження прострочки кредиторської заборгованості, тобто поєднує функції обліку і контролю.

За умови раціональної організації обліку та внутрішньогосподарського контролю потенційних постачальників та стану розрахунків, відбудеться зміцнення договірної і розрахункової дисципліни, дисципліноване виконання зобов'язань по поставках продукції в заданому асортименті і якості, підвищення відповідальності за дотримання платіжної дисципліни, скорочення дебіторської та кредиторської заборгованості, прискорення оборотності обігових коштів і відповідно поліпшення фінансового стану підприємства.

3.2. Автоматизація обліку і контролю договірних зобов'язань

Нині облік договорів можна провадити з допомогою комп'ютерних програм. На жаль, сьогодні в нашій країні тільки дуже несуттєва частка підприємств, які використовують комп'ютери, веде облік договорів з допомогою спеціальних програм.

Програмні продукти для бухгалтерії, які існують на сучасному етапі, дають змогу вести не лише синтетичний, але й також аналітичний облік господарських операцій. Найбільш прості безкоштовні програми, які мають лише 1 рівень аналітичного обліку, дають змогу отримувати інформацію щодо стану розрахунків з конкретними організаціями.

Таким чином, можливість обліку розрахунків з контрагентами: постачальниками, покупцями, дебіторами і кредиторами є притаманна майже всім програмним засобам для ведення бухгалтерського обліку. Але можливості останніх залежать від складу, наповнення, вартості тощо. Порівняємо різні програмні продукти у табл.3.1.

Таблиця. 3.1

Огляд бухгалтерських програм для ведення бухгалтерського обліку розрахунків з контрагентами

№ з/п	Програма	Можливості програми
1	2	3
1	«1С: Бухгалтерія 8.2»	Через вбудовану мову програмування дає змогу здійснювати реалізацію складних алгоритми введення й обробки інформації з обліку розрахунків
2	«БЕСТ-ПРО»	Наявний модуль «Ведення договорів», який є призначеним для обліку договірної діяльності, яка надає користувачеві наступні можливості: - введення й зберігання договорів й контрактів у первинному текстовому вигляді; - підтримкатаких видів договірної діяльності як: виставкова діяльність, оренда, купівля-продаж, консигнація, товарообмін, підряд; - підтримання істотної кількості шаблонів договорів у відповідності до кошторису договору; - різними видами договірної діяльності; - складання повної специфікації та розрахунків; - здійснення ведення календарного плану виконання договорів; - контроль поточної дебіторської/кредиторської заборгованості за договорами, які є виконаними; - розрахунок й нарахування штрафних санкцій; - формування відомості сальдо розрахунків за договорами в цілому, за рахунками, а також за етапами договору

3	«Platinum SQL»	Застосовується механізм «Фінансових попереджень», за допомогою якого можна здійснювати «спостереження» за деякими подіями, на кшталт, він сигналізує щодо того, що в систему введені фінансовий документ на суму, яка є більше, ніж встановлена заборгованість будь-якого замовника перевищила кількість днів, яка була встановлена
4	«Конкорд»	Наявний модуль «Кредитори», який має такі можливості: - облік платежів, рахунків-фактур, а також взаєморозрахунків; - формування будь-яких платіжних документів, включаючи електронні у автоматизованій формі; - здійснення оптимізації потоку платежів; - механізм реєстрації, аналізу, акцепту, а також оплати рахунків; - доступ до даних за вихідною господарською операцією на миттєвій основі, які були створеними в інших модулях; - історія операцій із кредитором у розрізі будь-якого періоду; - розрахунок курсових різниць на автоматичній основі; - можливість складання управлінських та фінансових звітів, в тому числі електронної «Книги Придбання». Модуль «Кредитори» найтісніше інтегрований з модулями «Головна книга», «Закупки» і «Склад»
5	«Бухкомплекс»	Наявний модуль «Управління постачанням», що має такі можливості: - планування постачання; - реєстрація рахунків й договорів поставки; - реєстрація накладних й оприбуткування ТМЦ по ним; - одержання інформації щодо запасів на складах, щодо надходження ТМЦ, щодо оплати рахунків й боргів перед постачальниками; взаєморозрахунки; інформація щодо витрат по закупках протягом будь-якого періоду. Ідентичні операції здійснює модуль «Віддалене управління постачанням», який спроможний працювати з базою даних системи в режимі реального часу через лінії зв'язку. У модулю «Управління збутом» існують наступні можливості: - планування продажів; - введення, оформлення, підрукування рахунків, договорів, а також накладних; - резервування й списання товарів за накладними; - формування продажних цін та друкування прайс-листів; - можливість використання гнучкої системи знижок з взяттям до уваги рентабельності товару.
6	«Договір»	Має змогу виконувати наступні дії: - формувати тексти договорів, переглядати їх оперативно, вносити зміни, роздруковувати останні зберігати у вигляді текстових файлів; - переглянути та роздрукувати картки договорів у розрізі

6	повних реквізитів, в будь-якій комбінації та групуванні; -створювати будь-які вибірки самостійно у розрізі типів договорів чи будь-якому договору, реквізиту документа з оперативним сортуванням в будь-якому порядку; -створити статистичний звіт протягом будь-якого період часу для аналізу договорів, які були укладеними за різними аспектами: у відповідності до типів договорів, у відповідності до їх стану, вартістю, прибутком тощо на основі генератора звітів, вбудованого або зовнішнього
---	--

Джерело: згруповано автором за даними сайтів програм

Підсумки тестування обраних програм наведені в табл.3.2.

Таблиця 3.2

Рейтинг програмних продуктів для обліку договорів

Можливості	Програмні продукти					
	«1С: Бухгалтерія 7.5»	«БЭСТ-ПРО»	«Конкорд»	«Бухкомплекс»	Platinum SQL	«Договір»
1. Введення й зберігання договорів та контрактів в первинному текстовому вигляді		+				+
2. Введення розрахункових документів (накладних, рахунків-фактур, платіжних доручень)	+		+	+		
3. Контроль календарного плану виконання договорів та залишків по рахунках дебіторів/кредиторів		+			+	
4. Формування проводок з обліку розрахунків з контрагентами	+	+	+	+	+	
5. Підсумковий аналіз договорів та виконання фінансового плану						+

На основі проведеного аналізу, узагальними. Всю сукупність програмних продуктів, які можуть бути застосованими для обліку розрахунків та ведення договірної роботи, можна розподілити на 2 наступних види:

1) програми бухгалтерського обліку, що є призначеними для ведення проводок, а також для формування балансу;

2) спеціалізовані робочі місця з оперативного обліку, а також аналізу договірної роботи.

Програмні продукти балансу, в свою чергу, поділяються на групи залежно від обсягу функціональних можливостей, структури програми (інтегрованої або багатомодульної) та залежно від вартості. У той же час дорогі програмні продукти, призначені для великих бухгалтерій, як правило, мають досить широкий спектр варіантів бухгалтерського обліку, крім простого введення господарських операцій та формування залишків на рахунках.

Зважаючи на те, що ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» невелике підприємство з невисоким рівнем прибутку, дорогі програмні продукти для обліку на підприємстві використовувати не доцільно.

Розглянемо наступні характеристики аналізованих програм.

Правильність обліку розрахунків ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» залежить від оцінки дебіторської та кредиторської заборгованості. При використанні систем автоматизації бухгалтерського обліку можливі декілька варіантів такої оцінки. Проблема коректного відображення дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» стосується головним чином тих рахунків, сальдо яких може виникати як по дебету, так і по кредиту. Це стосується, передусім, рахунків 37 «Розрахунки з різними дебіторами», 64 «Розрахунки за податками і платежами», 65 «Розрахунки за страхуванням»; 68 «Розрахунки за іншими операціями», а в окремих випадках ряду інших (зокрема 63 «Розрахунки з постачальниками, і підрядчиками», 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками»).

В зв'язку з тим, що в балансі ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відображаються дані синтетичного обліку, для його побудови треба попередньо обчислити розгорнуте сальдо рахунків, що мають в загальному випадку ненульовий дебетовий і кредитовий залишки. Правильне відображення результату взаєморозрахунків на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» не може бути отримане тільки за даними синтетичного обліку на підставі облікових оборотів за період.

Для правильного відображення стану взаєморозрахунків бухгалтерія ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» повинна вести аналітичний облік на рахунках розрахунків з контрагентами.

В багатьох програмах реалізовані механізми налагодження, що дозволяють користувачу встановлювати порядок розрахунку згорнутого або розгорнутого сальдо по рахунках. Наприклад, в програмах БЕСТ фірми «Інтелект-Сервіс» і «Головний бухгалтер» фірми «Паритет Софт», в залежності від встановлення ознаки «тип сальдо рахунку» бухгалтер може примусити програму в одних звітах показувати згорнуте сальдо активно пасивних рахунків, а в інших – розгорнуте. Теж саме можливе в програмах типу «бухгалтерський конструктор» («1С:Бухгалтерія 8.2»).

При використанні різних комп'ютерних програмних систем для отримання зведеної інформації за взаєморозрахунками найкращою можна вважати програму, що дозволить вказати бухгалтеру ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» той рівень ієрархії аналітичних рахунків конкретного рахунку, починаючи з якого програма повинна одержувати розгорнуте сальдо. Наприклад, щоб для рахунку «Розрахунки по податках і платежах» сальдо можна було встановити «згорнутим» на рівні субрахунків (видів податків) і «розгорнутим» на синтетичному рівні (переплата сум того чи іншого податку не може компенсувати несплату іншого). Якщо ж на будь-якому рахунку для обліку розрахунків відкриті субрахунки, а до них аналітичні рахунки розрахунків з конкретними контрагентами, то сальдо повинно «розгортатися» вже на рівні субрахунку для коректного відображення стану розрахунків з дебіторами кредиторами.

При багаторівневій побудові аналітичного обліку ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» доцільно мати розгорнуте сальдо на рівні рахунку або субрахунку, але не на рівні певного контрагента. У будь-якому випадку визначення рівня, на якому необхідно мати розгорнуте сальдо, справа конкретного бухгалтера. Комп'ютерна програма повинна мати можливість налагодження розрахунку згідно потреб користувача.

ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» найкраще обирати програму, яка має широку підтримку розробником програмного забезпечення та набула широкого розповсюдження. Це можуть бути «Галактика» або «1С:Бухгалтерія» останніх версій.

Практика показує, що такі програмні системи можуть використовуватися не тільки бухгалтерією, але й іншими службами управління ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», оскільки вони дозволяють отримувати інформацію про рух грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей і стан взаєморозрахунків не лише з прив'язкою до бухгалтерських рахунків, але й у формі, зрозумілій менеджерам відділу збуту та постачання ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я». Недоліком зазначених програм є відносно висока вартість.

Для організації обліку розрахунків за договорами на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» в програмі «1С:Бухгалтерія» необхідно в першу чергу, визначити перелік вимог до реквізитів електронних первинних документів та проводок за ними. «1С.Бухгалтерія» дозволяє вести облік в декількох Планах рахунків.

Для обліку договірних зобов'язань в «1С.Бухгалтерія» бухгалтеру ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» потрібно створити об'єкти нормативно-довідкової інформації, а саме:

- інформація про агентів (структурний підрозділ або відповідальна особа, що несе відповідальність по висновку і виконанню договору);
- реквізити контрагентів (організації або фізичні особи, що мають договірні відносини з підприємством);
- інформація про укладені договори (документ, що є підставою здійснення операцій).

У робочому Плані рахунків на рахунках «Договірні зобов'язання» та «Договірні права» на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» передбачається ведення аналітичного обліку в трьох незалежних розрізах: агентів, контрагентів і договорів.

Бухгалтеру ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» слід передбачити введення та збереження первинних документів «Договір постачання», що включає такі реквізити: номер договору; дата укладення договору; агент; контрагент; дата набрання договором чинності, сума контракту, валюта контракту, термін дії контракту (у місяцях і днях); термін дії контракту (розраховується автоматично); відсотки за штрафи та штрафи, сплачені у разі порушення договірних зобов'язань або повернення коштів в кінці договору; відсотки річні, що виплачуються позикодавцю при погашенні до закінчення строку дії договору.

Розроблений в «1С.Бухгалтерия» алгоритм дозволить автоматизувати на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» наступні операції:

1) укладання договору – введення первинного документу «Договір постачання» в базу даних програми;

2) надходження коштів на поточні рахунки підприємства за договором на підставі банківських документів – формування записів по дебету рахунків грошових коштів з кредиту відповідних рахунків;

3) формування звіту подоговорах, завершених до настання встановленого строку.

4) формування звіту за договорами, по яких на дату початку їх дії не відбулося руху грошових коштів або матеріальних цінностей.

Отже, проаналізувавши різні програмні продукти для обліку договірних зобов'язань, вважаємо оптимальним в умовах ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» використовувати програму «1С: Підприємство».

Незважаючи на відносно високу вартість цієї програми, її функціональність, адаптивність, простота використання є більш вагомими факторами.

3.3. Підходи до удосконалення організації обліку і контролю договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»

Для ефективного управління договірним процесом на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» внутрішній контроль доцільно проводити за етапами, а саме: попередній, поточний і підсумковий.

На попередньому етапі підписання договорів бухгалтеру ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» необхідно перевірити у потенційних виконавців наявність усіх ліцензій та дозволів на виконання відповідних робіт. А потенційних покупців доцільно перевірити на платоспроможність для виявлення ризиків щодо непогашення боргових зобов'язань.

Поточний внутрішній контроль договірних операцій головним бухгалтером ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» безпосередньо пов'язаний із перевіркою фінансових документів, який ґрунтується на виконанні платіжної дисципліни по підписаних договорах надання послуг, договорах купівлі-продажу, договорах підяду на виконання відповідних робіт тощо.

Прийняття рішення на підсумковому етапі є комплексним процесом. Керівник ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» повинен володіти детальними результатами попереднього і поточного контролю. При цьому важливим моментом є виконання прийнятих рішень і аналіз їх наслідків для підприємства.

Складовими запропонованої моделі є: об'єкти контролю, джерела інформації, методичні прийоми контролю, узагальнення результатів і контроль за реалізацією прийнятих рішень. Якісне управління договірними відносинами на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» дасть можливість вчасно виконувати взяті зобов'язання та оплачувати роботи, виконані замовниками за договорами який відображений на рисунку 3.1

Розроблену модель внутрішнього контролю договірних відносин для ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» наведемо на рис.3.1.

Рис. 3.1. Модель внутрішнього контролю договірних відносин для ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»

Джерело: побудовано автором

На ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» процесом контролю за виконанням договірних відносин займається головний бухгалтер.

Найважливішим етапом контролю як і на будь-якому іншому підприємстві на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» є інвентаризація.

Згідно до Статуту ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» (Додаток А) контроль за діяльністю товариства здійснює ревізійна комісія, що утворюється зборами учасників товариства.

Для здійснення інвентаризації і прийняття рішення за її результатами згідно з Наказом про облікову політику ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» (Додаток Б) на підприємстві створена і постійно діє інвентаризаційна комісія у складі: голова комісії – редактор Клим Віра Іванівна, члени комісії – відповідальний секретар Івахнюк Оксана Василівна, бухгалтер Бігун Світлана Дмитрівна, кореспондент Станко Оксана Миколаївна, зав.відділом Локатир Мар'яна Ярославівна.

В ході інвентаризації на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» перевіряється наявність усіх документів, якими підтверджуються виконання договорів. Не менш важливим є застосування ревізором/ревізійною комісією прийомів документальної перевірки. За допомогою формальної, арифметичної, логічної, нормативно-правової, зустрічної та взаємної перевірки на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» здійснюється контроль відповідних первинних документів, облікових реєстрів та фінансової звітності підприємства у частині відображення заборгованості покупців, замовників, виконавців, постачальників, а також фактів надходження грошових коштів на рахунок підприємства.

На етапі перевірки завдяки застосуванню розробленої моделі внутрішнього контролю договірних відносин ревізійна комісія ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» може виявити: відсутність або неправильне оформлення договорів; договори наявні, але не зареєстровані в журналі реєстрації договорів; наявність фіктивних продажів, коли продукція відображена як реалізована, але реально не передана дебітору; невідповідність сум у первинних документах; виправлення сум у виписках банку тощо.

Отже, розроблена модель внутрішнього контролю договірних відносин для ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» буде сприяти удосконаленню організації обліку і контролю договірних зобов'язань на підприємстві.

ВИСНОВКИ

В ході проведених досліджень теоретичних і методологічних з основ організації обліку і контролю договірних зобов'язань проведено вивчення та аналіз нормативно-правового забезпечення зазначеного питання, науково-практичної літератури за результатами якого сформулюємо наступні висновки.

В дослідженій економічній літературі відсутня одностайність, щодо означення поняття «зобов'язання». У вітчизняній практиці домінує трактування поняття «зобов'язання» з юридичної точки зору. З економічної точки зору зобов'язання розглядається як кредиторська заборгованість, що значн озвужує це поняття.

Відображення договірних зобов'язань у бухгалтерському обліку ведеться як на балансових рахунках в розрізі договорів, так і поза балансом. В законодавчому регулюванні договірних зобов'язань спостерігається фрагментарність, що зумовлює неоднозначність віднесення фактів господарського життя до певного виду операцій.

Сучасне нормативно-правове регулювання обліку зобов'язань в Україні здійснюється з врахуванням міжнародних стандартів та досвіду. Проте за окремими видами договорів вимоги нормативних документів не достатньо однозначно визначають порядок обліку зобов'язань за договорами, внаслідок чого трапляються облікові помилки, наприклад, коли на балансових рахунках обліковуються операції, які, виходячи з умов договору, повинні обліковуватись поза балансом. Найбільш чітко законодавством врегульовано питання контролю зобов'язань за договорами у сфері зовнішньо-економічної діяльності підприємств.

Провівши оцінку стану обліку і контролю договірних зобов'язань на прикладі ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», можемо зробити наступні висновки.

Загалом документація з обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» представлена

наступними документами: акти виконання робіт, претензії, виписки банку, довідки бухгалтерії, договори купівлі-продажу, рахунки-фактури, акти приймання робіт, послуг, податкові накладні, товарно-транспортні накладні, пакувальні листи, приймальні акти тощо.

Організація правильного первинного обліку на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»» відіграє визначальну роль, оскільки у подальшому сприяє забезпеченню прозорості та достовірної інформації про розрахунки з постачальниками і підрядниками, про стан погашення заборгованості перед ними, а це, в свою чергу буде відображено у фінансовій звітності для внутрішніх і зовнішніх користувачів, використано для аналізу фінансово-господарської діяльності, контролю розрахунків тощо.

Організація первинного обліку на підприємстві ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»» забезпечує своєчасну, детальну та достовірну інформацію про розрахунки з постачальниками і підрядниками, про стан погашення заборгованості перед ними на підприємстві. Первинні документи на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»» складаються на типових бланках, своєчасно, заповнюються відповідно встановленим вимогам з дотриманням затвердженого графіка документообігу.

Основна нормативно-правова база, що регламентує порядок організації обліку розрахунків з кредиторами на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»» – це Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Дослідивши синтетичний, аналітичний облік і контроль договірних зобов'язань ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»», можемо підвести підсумки, що бухгалтерія досліджуваного підприємства ретельно дотримується вимог відповідного законодавства. Підприємством забезпечуються умови, встановлені договорами та угодами з постачальниками і підрядниками. Бухгалтерією здійснюється своєчасна оплата рахунків постачальників і підрядників, контролюється розмір кредиторської заборгованості, проводиться

звірка розрахунків з контрагентами та достовірно відображаються операції з постачальниками та підрядниками на бухгалтерських рахунках.

Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками, а також кредиторської заборгованості здійснюється з метою недопущення прострочення термінів платежу та доведення заборгованості до висування штрафних санкцій до підприємства. Організована належним чином система розрахунків повинна достатньою мірою відображати та характеризувати господарську діяльність з не обхідною конкретизацією. Одним з напрямків щодо удосконалення методики обліку зобов'язань та контролю виконання договорів може бути автоматизація бухгалтерського обліку підприємстві.

Проаналізувавши різні програмні продукти для обліку договірних зобов'язань, вважаємо оптимальним в умовах ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» використовувати програму «1С: Підприємство». Незважаючи на відносно високу вартість цієї програми, її функціональність, адаптивність, простота використання є більш вагомими факторами.

На етапі перевірки завдяки застосуванню розробленої моделі внутрішнього контролю договірних відносин ревізійна комісія ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» може виявити: відсутність або неправильне оформлення договорів; договори наявні, але не зареєстровані в журналі реєстрації договорів; наявність фіктивних продажів, коли продукція відображена як реалізована, але реально не передана дебітору; невідповідність сум у первинних документах; виправлення сум у виписках банку тощо.

Отже, розроблена модель внутрішнього контролю договірних відносин для ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» буде сприяти удосконаленню організації обліку і контролю договірних зобов'язань на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України:
<http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Михайлішин Н.П. Сутність зобов'язань та їх класифікація: економічний та правовий аспекти. Економіка: реалії часу. 2012. №2 (3). С. 130-135. URL:
<https://economics.opu.ua/files/archive/2012/No2/130-135.pdf>
3. Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинець та ін.; підзаг. ред. і з передм. Ф. Ф. Бутинця. 8-ме вид., доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута», 2009. 912 с.
4. Кудлаєва Н. В., Фльора А. П. Економічний зміст та класифікація зобов'язань в господарських процесах суб'єкта господарювання. Молодий вчений. 2018. №10(2). С. 830-834. URL:
<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/10/191.pdf>
5. Цивільний Кодекс України: Закон України від 16.01.2003 №435-IV. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
6. Загальне положення НП(с)БО 11 «Зобов'язання»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>
7. Пробухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
8. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Мінфіну України від 31.01.2000 №20. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>
9. Домбровська Н. Р. Дебіторська та кредиторська заборгованості: проблеми класифікації. Інноваційна економіка. 2014. № 1. С. 182-187. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2014_1_31.
10. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч.-практ. посіб. / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 536 с.

11. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами: практ. посіб. Київ: Лібра, 2004. 880 с.
12. Стельмащук А.М., Смоленюк П.С. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 528 с.
13. Чалий І. Бухоблік для дорослих. МСФЗ-трансформація. Управління прибутком. Податки. Харків: Фактор, 2011. 400 с.
14. Орлов І.В. Бухгалтерський облік і контроль зобов'язань суб'єктів господарювання: теорія і методологія: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2010. 400с.
15. Чернелевський Л.М., Щербатюк І.С. Особливості обліку забезпечення зобов'язань у зовнішньо економічній діяльності. Приазовський економічний вісник. 2018. Вип. 6(11). С. 552-557. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/6_11_uk/99.pdf
16. Белей С. І., Іванюк Т. І. Особливості організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками як інструменту контролю платоспроможності підприємства. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2018. №19. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/15414484453459.pdf>
17. Петрук О.М. Облікове відображення договірних зобов'язань при переробці давальницької сировини. Ефективна економіка. 2012. Вип. 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1102>
18. Коваль С. В. Облік поточних розрахунків та зобов'язань аграрних підприємств. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2019. №1. С. 78-84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vbumb_2019_1_16.
19. Расенко В. М. Особливості класифікації зобов'язань підприємств. Вісник соціально-економічних досліджень. 2012. Вип. 2 (45). С. 163–170.
20. Давидюк Т. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Харкі : Гельветика, 2016. 391 с.

21. Кесарчук Г. С., Мошак І. В. Поточні зобов'язання: економічна суть, класифікація та їх оцінка. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. 2016. Вип. 1 (47). Т. 2. С. 401–405.

22. Травінська С.І. Облік і контроль поточних зобов'язань в умовах застосування комп'ютерних технологій. Економіка та держава. 2012. № 6. С. 60–64.

23. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами [Текст] : підручник / М.Ф. Огійчук, М.І. Беленкова, В.Я. Плаксієнко [та ін.]; /за ред. М.Ф. Огійчука. – 6-те видання; перероб. і доп. – К.: Алерта, 2011. – 1042 с.

24. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 №419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>

25. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: Наказ Мінфіну України від 28.07.2000 № 181. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>

26. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: Наказ Мінфіну України від 28.12.2000 №353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>

27. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»: Наказ Мінфіну України від 07.07.1999 №163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>

28. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»: Наказ Мінфіну України від 18.06.2001 № 303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01#Text>

29. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». Наказ Мінфіну України від 10.08.2000 №193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>

30. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

31. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
32. Податковий Кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
33. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
34. Концептуальна основа фінансової звітності: IASB; Стандарт, Міжнародний документ, Концепція від 01.09.2010. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text
35. Казарян Г. Г. Нормативно-право врегулювання посередницьких операцій: актуальні питання. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Житомирський державний технологічний університет. 2012. Вип. 22(1). URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3194/14.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
36. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навчально-практичний посібник /Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та інші. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 536 с.
37. Владика О. Є. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Молодий вчений. 2016. №12.1. С. 677-681. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_12
38. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 № 848 "Про затвердження переліку друкованих засобів масової інформації та редакцій, реформування яких здійснюється на першому етапі ": http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=131753&cat_id=126285
39. Погрібна О.П., Матвєєва-Алексєєва В. В. Удосконалення обліку розрахунків з постачальниками запасів на агро промислових підприємствах. Збірник наукових праць Таврійського державного агро технологічного університету (економічні науки). 2013. №1(3). С. 186-192.

40. Ревизюк І. М., Калюга Є. В. Удосконалення обліку розрахунків з постачальниками. Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. 2013. Вип. 10(4). С. 185-190.

41. Побережець О. В., Кравченко В. І. Удосконалення обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. 2017. Т. 22, Вип. 4. С. 138-141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2017_22_4_31

42. Фатенок-Ткачук А. О., Данилко А. Р. Облікові процедури контролю зобов'язань перед постачальниками та підрядниками. Економічний аналіз: зб. наук.праць. Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов.ред.) та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. Том 26. №1. С. 179-187. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153587382.pdf>

43. Орлов І. В. Розрахунки підприємств за операціями придбання: економіко-правовий зміст. Економіка промисловості. 2010. № 4. С. 156-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econpr_2010_4_27.

44. Петрук О.М. Бухгалтерський облік договірних зобов'язань і прав: навч. пос. Житомир: ЖІТІ, 2009. 186 с.

45. Коновалова К. Т., Макарова А. С. Удосконалення обліку кредиторської заборгованості та методи управління нею. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 34. С. 181-184. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_34_40.

46. Машталяр Г. П. Організація аудиту фінансової звітності. Вісник Чернівецького торговельно економічного інституту. Економічні науки. 2015. Вип. 1. С. 158–164.

47. Мушинський В. В. Внутрішньо господарський контроль забезпечення виконання зобов'язань підприємства та фактів їх зміни: методичний підхід. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. №1 (22). С. 263-279.

48. Демченко Я. М., Прохорова В. М. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер.: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. 2014. Вип. 1. С. 96-108.

49. Киян А. В., Ярмолюк О. Ф. Облік і контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками. Молодий вчений. 2015. №9(1). С. 77-80. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_9\(1\)__19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_9(1)__19).

50. План розрахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкцій щодо його застосування, затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. №291.

51. Лень В.С. Стандарти бухгалтерського обліку в Україні: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.

52. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік [текст] : навч. Посіб./ І. Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська. – К. : „Центр учбової літератури”, 2013. – 688 с.

ДОДАТКИ

Статут ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» від 08 червня 2018 року

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція газети «Новини Підгір'я» (надалі - Товариство) є самостійним суб'єктом господарювання, друкованим засобом масової інформації.

1.2. Товариство утворене на підставі Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» та згідно «Переліку друкованих засобів масової інформації, реформування яких здійснюється на першому етапі», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 року №848, у результаті реорганізації редакції газети «Новини Підгір'я» із виходом органів місцевого самоврядування зі складу співзасновників друкованого засобу масової інформації та редакції, шляхом перетворення редакції членами її трудового колективу у суб'єкт господарювання зі збереженням назви, цільового призначення, мови видання і тематичної спрямованості.

1.3. Товариство являється правонаступником редакції газети «Новини Підгір'я» .

1.4. Товариство здійснює свою діяльність у відповідності до Цивільного та Господарського кодексів України, законів України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» «Про господарські товариства», інших законодавчих актів та цього Статуту.

1.5. Засновниками (учасниками) товариства є члени трудового колективу:

- громадянка України **КЛИМ Віра Іванівна** (і.н. 2315713885), паспорт СС № 273553, виданий Рожнятівським РВ УМВС України в Івано-Франківській області 03.04.1997 року;
- громадянка України **ГОДОВАНЕЦЬ Зеновія Степанівна** (і.н. 2399807462), паспорт СЕ № 293785, виданий Рожнятівським РВ УМВС України в Івано-Франківській області 03.08.2004 року;
- громадянка України **ІВАХНЮК Оксана Василівна** (і.н. 2199220645), паспорт СС № 598084, виданий Рожнятівським РВ УМВС України в Івано-Франківській області 03.08.1998 року;
- громадянка України **БГУН Світлана Дмитрівна** (і.н. 2689907522), паспорт СС № 851795, виданий Рожнятівським РВ УМВС України в Івано-Франківській області 08.12.1999 року;
- громадянка України **ЛОКАТИР Мар'яна Ярославівна** (і.н. 3131907684), паспорт СЕ № 749763, виданий Рожнятівським РС УДМС України в Івано-Франківській області 04.03.2016 року;
- громадянка України **КУЗІЮК Мирослава Миколаївна** (і.н. 1862506927), паспорт СС № 68825, виданий Рожнятівським РС УДМС України в Івано-Франківській області 09.02.1999 року;
- громадянка України **СТАНКО Оксана Миколаївна** (і.н. 3196603686), паспорт НС № 686808, виданий Личаківським РВ ЛМУ ГУМВС України у Львівській області 28.01.2009 року;
- громадянка України **ДАНИЛЮК Галина Степанівна** (і.н. 2118526524), паспорт СС № 788013, виданий Рожнятівським РВ УМВС України в Івано-Франківській області 08.06.1999 року.

1.5. Товариство є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий рахунок в установах банку, штамп, печатку, фірмовий знак.

1.6. Товариство в установленому порядку може створювати відособлені структурні підрозділи, виступати засновником інших юридичних осіб, вступати в договірні відносини з будь-якими суб'єктами господарювання як на території України, так і за її межами, проводити переговори з іноземними партнерами.

1.7. Товариство невідповідає за зобов'язаннями учасників. Учасники товариства несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства в межах їх вкладів до статутного капіталу. Збитки товариства відшкодовуються за рахунок резервного фонду, а якщо коштів резервного фонду не вистачає – за рахунок інших джерел, визначених чиним законодавством та зборами учасників.

1.8. Вся документація, реклама, вивіски, офіційне спілкування ведуться виключно державною мовою, крім випадків використання знаків для товарів і послуг, які набули такого статусу згідно з чиним законодавством.

1.9. Назва товариства: **«Редакція газети «Новини Підгір'я»;**

Найменування товариства:

Повне - Товариство з обмеженою відповідальністю

«Редакція газети «Новини Підгір'я» ;

Скорочене – ТОВ«Редакція газети «Новини Підгір'я»

1.10. Юридична адреса товариства:

77600, Україна,

Івано-Франківська область,

Рожнятівський район,

Смт. Рожнятів,

Площа Єдності , будинок 15.

2. ПРЕДМЕТ І МЕТА ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРИСТВА

2.1. Товариство створено з метою отримання прибутку, шляхом здійснення підприємницької діяльності. Товариство забезпечує конституційне право кожного вільно і незалежно шукати, одержувати, фіксувати, зберігати, використовувати та поширювати будь-яку інформацію за допомогою друкованих та електронних засобів масової інформації.

2.2. Метою діяльності товариства є видання друкованого засобу масової інформації (преси) місцевої сфери розповсюдження (у межах області) для вільного та не упередженого висвітлення життя району, області, держави, а також діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, політичних та громадських організацій.

2.3. Предметом діяльності товариства є:

- видання газет, журналів, інших періодичних видань, яке може здійснюватися як у друкованому так і електронному вигляді, в тому числі у мережі Інтернет;
- інші види видавничої діяльності, у тому числі видання каталогів, фотографій, альбомів, вітальних і поштових листівок, плакатів, репродукцій творів мистецтва, рекламної продукції, іншої друкованої продукції;
- організація різноманітних культурних та навчальних, конкурсних заходів; аукціонів та доброчинних акцій, виставок, ярмарків, конгресів, фестивалів; діяльність пов'язана з організацією відпочинку та розваг, мистецька діяльність;
- діяльність у сфері вивчення, аналізу та оприлюднення суспільної думки про

- соціальні, політичні та економічні події;
- надання інших інформаційних послуг;
- розповсюдження власної та іншої продукції через торгівельну мережу;
- здавання в оренду власного рухомого та нерухомого майна, комп'ютерної та копіювальної техніки;
- надання інших комерційних послуг.

2.4. Діяльність, для здійснення якої нормативними актами передбачені особливі умови, здійснюється товариством за наявності свідоцтва про реєстрацію друкованого засобу масової інформації (відповідної ліцензії).

3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ТОВАРИСТВА

3.1. Учасниками Товариства можуть бути виключно члени трудового колективу за їх згодою

3.1. Учасники Товариства мають право:

- брати участь в діяльності Товариства, управлінні справами Товариства в порядку, визначеному в установчих документах;
- вибирати і бути обраними в органи управління Товариства і контролю;
- брати участь у розподілі прибутку Товариства та одержувати його частку (дивіденди);
- одержувати інформацію про діяльність Товариства;
- передавати свої повноваження іншому учасникові або його представникові;
- вийти в передбаченому установчими документами порядку зі складу Товариства.

3.2. Учасники Товариства зобов'язані:

- додержуватися вимог установчих документів Товариства,
- виконувати рішення органів управління;
- брати участь у загальних зборах учасників;
- вносити внески до статутного капіталу в розмірі та порядку що передбачені загальними зборами учасників товариства та законодавством України;
- нести інші обов'язки, передбачені законодавством України та статутом Товариства.

3.3. Учасник Товариства, який систематично не виконує чинне належно виконує свої обов'язки або своїми діями перешкоджає досягненню мети Товариства, може бути виключений з Товариства на підставі рішення зборів учасників Товариства.

3.4. Учасники Товариства не володіють окремими правами на об'єкти, що входять до складу майна Товариства, в тому числі і на об'єкти власності, внесені учасниками в якості статутного внеску.

4. ПЕРЕХІД ЧАСТКИ (ЇЇ ЧАСТИНИ) УЧАСНИКА У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ТОВАРИСТВА ДО ІНШОЇ ОСОБИ.

4.1. У разі виходу зі складу засновників (співзасновників) суб'єкта господарювання, його частка майна, отримана ним під час реформування редакції, не підлягає

поверненню зазначеному засновнику (співзасновнику), а розподіляється між іншими засновниками суб'єкта господарювання.

4.2. Учасник товариства має право продати чи іншим чином відступити свою частку (її частину) у статутному капіталі учасникам цього товариства.

4.3. Учасники товариства користуються правом купівлі частки (її частини) учасника пропорційно до розмірів своїх часток, якщо даним статутом чи домовленістю між учасниками не встановлений інший порядок здійснення цього права.

4.4. Частка учасника товариства може бути відчужена до повної її сплати лише у тій частині, в якій її уже сплачено.

4.5. У разі придбання частки (її частини) учасника самим товариством воно зобов'язане реалізувати її іншим учасникам протягом строку та в порядку, встановлених статутом і законом, або зменшити свій статутний капітал відповідно до статті 114 Цивільного Кодексу України.

4.6. Частка у статутному капіталі товариства не переходить до спадкоємця фізичної особи або правонаступника юридичної особи – учасника товариства.

4.7. Розрахунки із спадкоємцями (правонаступниками) учасника, які відмовились від вступу до товариства, здійснюють відповідно до положень статті 148 Цивільного Кодексу України.

5. ПОРЯДОК ВСТУПУ ТА ВИХОДУ УЧАСНИКА З ТОВАРИСТВА

5.1. Особа може бути прийнята до складу учасників товариства за рішенням вищого органу управління товариства в порядку передбаченому даним статутом.

5.2. Учасник товариства має право вільного виходу з товариства, повідомивши про свій вихід не пізніше ніж за три місяці до виходу.

5.3. Учасник, який виходить із товариства, має право одержати вартість частини майна пропорційну його частці у статутному капіталі товариства.

5.4. За домовленістю між учасником та товариством виплата вартості частини майна товариства може бути замінена передаванням майна в натурі.

5.5. Якщо вклад до статутного капіталу був здійснений шляхом передавання права користування майном, відповідне майно повертається учасникові без виплати винагороди.

5.6. При виході учасника з товариства йому виплачується вартість частини майна товариства, пропорційна його частці в статутному капіталі. Виплата проводиться після затвердження звіту за рік, в якому він вийшов з товариства, але не пізніше 12 місяців з дня виходу. На вимогу учасника, та за згодою товариства вклад може бути повернений повністю або частково в натуральній формі.

Учаснику, який вибув, виплачується належна йому частка прибутку, одержанного товариством в данному році, до моменту його виходу.

5.7. Спори, що виникають у зв'язку з виходом учасника товариства, у тому числі спори щодо порядку визначення частки у статутному капіталі, розміру і строків виплати, вирішуються судом.

5.8. Учасник, який своїми діями перешкоджає діяльності товариства може бути виключений з товариства рішенням зборів учасників. Виключення учасника з Товариства призводить до наслідків передбачених п.5.6. даного статуту.

5.9. Учасники Товариства не володіють окремими правами на об'єкти, що входять до складу майна Товариства, в тому числі і на об'єкти власності, внесені учасниками в якості статутного внеску.

6. УПРАВЛІННЯ ТОВАРИСТВОМ

6.1. Вищим органом Товариства є збори учасників, що складаються з учасників Товариства або їх представників. Кожний учасник або його представник має кількість голосів, що пропорційна розміру його долі в статутному капіталі. Збори вважаються правомочними, якщо на них присутні учасники, які володіють більш, як 60 % голосів.

До компетенції зборів учасників Товариства відноситься вирішення таких питань:

- визначення основних напрямків діяльності Товариства, затвердження його планів та звітів про їх виконання;
- внесення змін та доповнень до Статуту, у тому числі зміна розміру його статутного капіталу, питання уступки частки, зміни учасників або прийняття нових учасників;
- обрання дирекції, призначення та відкликання директора;
- прийняття рішень про відкриття філій, представництв, дочірніх підприємств, вступ до асоціацій та інших господарських структур;
- прийняття рішень про припинення діяльності Товариства, призначення ліквідаційної комісії та затвердження ліквідаційного балансу;
- порядок розподілу прибутку, визначення джерел покриття збитків;
- встановлення розміру, форми, порядку внесення учасниками додаткових внесків;
- умови оплати праці посадових осіб Товариства;
- інші питання передбачені чиним законодавством.

При прийнятті рішень з питань визначення основних напрямків діяльності Товариства, затвердження його планів та звітів про їх виконання, внесення змін до Статуту (у тому числі зміна розміру статутного капіталу), виключення учасника з Товариства, рішення приймаються, якщо за нього проголосують учасники, що володіють у сукупності більш як 50 відсотками загальної кількості голосів учасників Товариства. З решти питань рішення приймаються простою більшістю голосів.

Перевірку фінансово-господарської діяльності Товариства здійснює ревізійна комісія.

6.2. Збори учасників Товариства скликаються не рідше двох разів на рік.

6.3. В усіх інших випадках збори учасників Товариства скликаються відповідно до Закону України «Про господарські Товариства».

6.4. Виконавчим органом Товариства є редакція газети (дирекція), яку очолює редактор (директор).

6.5. Директор може прийматися на роботу на контрактній основі.

6.6. Директор вирішує усі питання господарської діяльності Товариства, за винятком тих, що віднесені до виключної компетенції зборів.

6.7. Директор підзвітний зборам учасників і організовує виконання їх рішень.

6.8. Директор має право без довіреності виконувати дії від імені Товариства.

6.9. Повноваження дирекції (директора) можуть бути доповнені або обмежені за рішенням зборів учасників з оформленням відповідного протоколу. Копія протоколу в обов'язковому порядку направляється директору.

6.10. Інші керівні особи, які працюють на контрактній основі, приймаються на роботу директором, за попереднім погодженням з рішенням зборів учасників.

6.11. Персонал Товариства приймається на основі трудових договорів, контрактів. Трудові функції можуть виконуватись також за договорами цивільно-правового характеру.

6.12. Контроль за діяльністю Товариства здійснює ревізійна комісія, що утворюється зборами учасників Товариства.

7. МАЙНО І КОШТИ ТОВАРИСТВА

7.1. Для забезпечення діяльності Товариства за рахунок грошового внеску засновника створено статутний капітал в розмірі 25509,00 грн (Двадцять п'ять тисяч п'ятсот дев'ять гривень 00 коп.). Статутний капітал Товариства розподілений серед учасників наступним чином:

№	Учасник товариства	Розмір частки (сума внеску) учасника	Розмір частки учасника у відсотках
1.	Клим В.І.	5101,80 грн	20 %
2.	Годованець З.С.	4081,44 грн	16 %
3.	Івахнюк О.В.	4081,44 грн	16 %
4.	Бігун С.Д.	3826,35 грн	15 %
5.	Кузюк М.М.	3061,08 грн	12 %
6.	Локатир М.Я.	2295,81 грн	9%
7.	Станко О.М.	1530,54 грн	6%
8.	Данилюк Г.С.	1530,54 грн	6%

Статутний капітал Товариства формується протягом одного року від дня реєстрації цього статуту. При збільшенні статутного капіталу внески вносяться учасниками Товариства впродовж одного року від дня реєстрації нової редакції статуту у вигляді майнових та грошових внесків.

7.2. Учасники мають право вносити в якості додаткових внесків грошові кошти, матеріальні цінності (будинки, споруди, обладнання тощо), права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також будь-якими майновими та немайновими правами (в тому числі на інтелектуальну власність). Внески в негрошовій формі оцінюються у відповідності з ринковими цінами, що склалися на момент внесення на подібні внески.

7.3. Джерелами формування майна Товариства також є:

- а) доходи, одержані від реалізації продукції та інших видів господарської діяльності, передбаченої цим статутом;
- б) кредити банків та інші матеріальні надходження в т.ч. пожертвування;
- в) грошові та матеріальні вклади Учасників;
- г) доходи від цінних паперів;
- д) інші джерела, що не заборонені чиним законодавством України.

7.4. Статутний капітал Товариства може бути збільшений рішенням загальних зборів учасників за рахунок додаткових внесків учасників Товариства або включенням

нових учасників, а також перерозподілу часток між учасниками. Частки у статутному капіталі розподіляються пропорційно сумі коштів або майна, які будуть внесені кожному учасником Товариства достатутного капіталу.

7.5. Порядок використання прибутку після сплати товариствоподатків, передбачених чиним законодавством та оплати праці його працівникам визначається зборами учасників. Вільний прибуток розподіляється між учасниками пропорційно до їх часток у статутному капіталі Товариства. Рішення про періодичність розподілу прибутків приймається на зборах учасників.

7.6. Товариство забезпечує охорону праці та дотримання правил техніки безпеки, охорону навколишнього середовища, протипожежну і санітарну безпеку.

7.7. Товариство здійснює всі платежі і відрахування, передбачені чиним законодавством.

7.8. У товаристві крім статутного фонду (капіталу) створюються такі фонди:

- фонд розвитку виробництва;
- фонд оплати праці;
- фонд матеріального заохочення;
- фонд соціального розвитку;
- резервний фонд у розмірі 25% статутного капіталу, утворюється шляхом щорічних відрахувань 5% від суми чистого прибутку.

Склад, призначення, розміри фондів, утворення, порядок використання визначається Зборами.

7.9. Збитки та надпланові витрати, які можуть виникнути в процесі діяльності Товариства, покриваються за рахунок резервного фонду, а при необхідності за рахунок інших фондів.

8. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

8.1. Товариству надається право самостійного ведення зовнішньоекономічної діяльності у порядку, встановленому законодавством.

9. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВАРИСТВА

9.1. Товариство самостійно визначає перспективи розвитку, планує і здійснює свою діяльність, виходячи з попиту на продукцію.

Товариство має право:

- самостійно укладати угоди позики, купівлі-продажу машин, обладнання, споруд, будівель, товарів народного споживання, а також вступати в інші договірні відносини;
- бути учасником інших підприємств, різних фондів, входити в об'єднання, асоціації, тощо;
- здійснювати спільну діяльність із зацікавленими підприємствами та організаціями, іноземними інвесторами, громадянами;
- здійснювати операції у формі бартерних угод як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках;
- надавати позики (в т.ч. безпроцентні) своїм працівникам;

9.3. Товариство реалізує свою продукцію, майно, товари і роботи, надає послуги за цінами і тарифами, що встановлюються самостійно або на договірній основі, а у випадках, передбачених законодавчими актами, - за державними цінами і тарифами.

9.4. Товариство самостійно встановлює форму та систему оплати праці, розмір зарплати, а також інші види доходів працівників.

9.5. Виробничі і трудові відносини, соціальне страхування працівників та їх соціальне забезпечення регулюються законодавством України.

10. ПОРЯДОК ЛІКВІДАЦІЇ І РЕОРГАНІЗАЦІЇ

10.1. Припинення діяльності Товариства може здійснюватись в формі його ліквідації або реорганізації. Товариство ліквідується:

а) після закінчення строку, на який воно створювалося, або після досягнення мети, поставленої при його створенні;

б) за рішенням вищого органу підприємства;

в) на підставі рішення суду або господарського суду за поданням органів, що контролюють діяльність підприємства, у разі систематичного або грубого порушення ним законодавства;

г) на підставі рішення господарського суду в порядку, встановленому Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або його ліквідацію».

10.2. Ліквідація проводиться ліквідаційною комісією, яка призначається ініціатором ліквідації. З моменту призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження з управління справами Товариства. Комісія оцінює майно, виявляє дебіторів та кредиторів та розраховується з ними, вживає заходів щодо виплати боргів Товариства третім особам, а також працівникам Товариства, складає ліквідаційний баланс і подає його Зборам учасників.

10.3. Грошові кошти, що належать товариству, включаючи виручку від розпродажу майна при його ліквідації, після розрахунків з оплати праці найманих працівників та виконання зобов'язань перед бюджетом, банками та іншими кредиторами, розподіляється між учасниками Товариства на умовах, передбачених установчими документами у 6-місячний термін після опублікування інформації про його ліквідацію.

10.4. Ліквідаційна комісія несе майнову відповідальність за шкоду, нанесену нею товариству, працівникам, третім особам, у відповідності до чинного законодавства.

10.5. Товариство вважається ліквідованим з моменту внесення відповідного запису до державного реєстру.

11. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

11.1. Будь-які зміни до цього Статуту визначаються чинними лише за умови, якщо вони були внесені в письмовій формі та зареєстровані у відповідності до законодавства України. Всі такі зміни мають бути внесені до Статуту як нова редакція, або викладені у вигляді окремих додатків, які є невід'ємною частиною Статуту.

Засновники

Товариства: 1. _____ **Клим Віра Іванівна**

2. _____ **Годованець Зеновія Степанівна**

3. _____ **Івахнюк Оксана Василівна**

4. _____ **Бігун Світлана Дмитрівна**

5. _____ Кузюк Мирослава Миколаївна
6. _____ Локатир Мар'яна Ярославівна
7. _____ Станко Оксана Миколаївна
8. _____ Данилюк Галина Степанівна

Наказ про облікову політику ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»

Україна

Товариство з обмеженою відповідальністю
„Редакція газети „НОВИНИ ПІДГІР'Я”

НАКАЗ № 5

Від «_18_» липня 2018 року

сmt.Рожнятів

На підставі Закону України від 16.07.99 р. N 996-XIV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Положень (стандартів) бухгалтерського обліку наказую:

1. Організація бухгалтерського обліку

- 1.1. Доручити забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві головному бухгалтеру
- 1.2. Застосовувати на підприємстві журнально-ордерну систему обліку.
- 1.5. Складати щомісяця журнали-ордери та інші облікові реєстри
- 1.6. Дані журналів-ордерів, інших облікових реєстрів і додаткових довідок головному бухгалтеру відображати в Головній книзі підприємства (оборотному балансі), що є підставою для складання Балансу підприємства. Після обробки журнали-ордери, облікові реєстри і довідки повинні бути підписані головним бухгалтером із вказівкою дати та підпису.
- 1.8. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності провести інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів і розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 13.09.2016р р. N 818 (зі змінами і доповненнями).
- 1.9. Для здійснення інвентаризації і прийняття рішення за її результатами створити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі:

Голова комісії	редактор Клим Віра Іванівна	_____
Члени комісії	Відп. Секретар Івахнюк Оксана Василівна	_____
	бухгалтер Бігун Світлана Дмитрівна	_____
	кореспондент Станко Оксана Миколаївна	_____
	зав.відділом Локатир Мар'яна Ярославівна	_____

2. Про облікову політику підприємства

- 2.1. Дозволяю змінити облікову політику, якщо:
 - зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
 - зміняться статутні вимоги підприємства;
 - нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.
- 2.2. При складанні фінансової звітності встановити кордон істотності в розмірі 50 грн.,
- 2.3. Основним засобом визнавати актив, якщо очікуваний термін його корисного використання (експлуатації), установлений засіданням виробничої комісії, більше року (або операційного циклу, якщо він більше року), а вартісна оцінка якого дорівнює сумі, що перевищує 2 500 грн.

2.4. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити активи, відмінні від основних засобів (на підставі класифікації, поданої в пункті 5 П(С)БО 7 «Основні засоби» і пункті 4 цього наказу), вартісна оцінка яких дорівнює сумі, що не перевищує 2 500 грн.

2.5. Застосовувати при нарахуванні амортизації основних засобів методи амортизації, строк корисного використання та ліквідаційну вартість, установлені і затверджені наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий необоротний актив введений в експлуатацію.

2.6. Установити такі методи нарахування амортизації для:

- інших необоротних матеріальних активів - прямолінійний метод;
- малоцінних необоротних активів і бібліотечних фондів - у розмірі 100%-вої їх вартості в першому місяці використання об'єкта;

2.7. Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.

2.8. Застосовувати прямолінійний метод амортизації нематеріальних активів.

2.9. Суму резерву сумнівних боргів встановлювати на підставі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, послуги за термінами її непогашення.

2.10. Створити забезпечення:

- оплати відпусток згідно з розрахунком

3. Гармонізація бухгалтерського та податкового обліку, у зв'язку з набуттям чинності з 1 січня 2015 року змін до Податкового кодексу України, внесеними законами № 71-VIII від 28.12.2014 та № 72-VIII від 28.12.2014}

3.1. Для цілей бухгалтерського обліку, використовувати національні стандарти бухгалтерського обліку, що введені в дію згідно з чинним законодавством.

3.2. Первісну вартість основних засобів збільшувати на суму витрат, що збільшують очікувані економічні вигоди від використання такого активу

3.3. Витрати, що підтримують об'єкт основного засобу у робочому стані відносити до витрат періоду, у якому такі витрати понесені

3.4. Нархування амортизації здійснювати з урахуванням мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, встановлених податковим законодавством.

3.5. При визначенні собівартості виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг до загальновиробничих витрат відносити перелік витрат, що зазначений у пунктах 3.5.1 та 3.5.2 даного наказу.

3.5.1. УСТАНОВИТИ ПЕРЕЛІК І СКЛАД ЗМІННИХ ТА ПОСТІЙНИХ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

1. Витрати на управління виробництвом:

- а) оплата праці, гонорар, включаючи премії, матеріальну допомогу;
- б) відрахування на соціальні заходи
- в) витрати на оплату службових відряджень;
- г) інші витрати:

вартість поштово-телеграфних послуг; послуг зв'язку

вартість комунальних послуг ;

вартість канцелярського приладдя;

вартість послуг друкарні ;

витрати на придбання періодичних видань тощо.

2. Амортизація основних засобів усього виробничого та загальновиробничого призначення.

3. Амортизація нематеріальних активів усього виробничого та загальновиробничого призначення.

4. Витрати на утримання та експлуатацію необоротних активів виробничого та загально-виробничого призначення:

5. У випадку придбання одного об'єкту основних засобів, що складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин визнавати в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Директор, редактор

ТОВ «Редакції газети «Новини Підг'я» КЛИМ В.І.

З наказом ознайомлений:

Головний бухгалтер БІГУН С.Д. _____

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25 "Спрощена фінансова звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємництва

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Зареєстровано за №	КОДИ
Товариство з обмеженою відповідальністю "РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ "НОВИНИ ПІДГІР"Я"	2021 01 01	04.02.2021 23 34 34	061857
Територія	за ЄДРПОУ	02472973	
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ, РОЖНЯТІВСЬКИЙ РАЙОН, СМТ РОЖНЯТІВ	за КОАТУУ	2624855100	
Організаційно-правова форма господарювання	за КОПФГ	130	
Колективне підприємство	за КВЕД	58.14	
Вид економічної діяльності	Видання журналів і періодичних видань		
Середня кількість працівників, осіб	6.0		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон	77600 Івано-Франківська область, Рожнятівський район, м. Рожнятів, вул. Єдності, буд. 31	80347420967	

1. Баланс на 31.12.2020 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби:	1010	19.9	17.0
первісна вартість	1011	75.3	56.2
знос	1012	(55.4)	(39.2)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	3.1	3.1
Усього за розділом I	1095	23.0	20.1
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	-	-
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1.7	12.1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	573.0	499.2
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	574.7	511.3
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	597.7	531.4

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	25.5	25.5
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	4.8	4.8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	581.0	483.7
Неоплачений капітал	1425	(25.5)	(25.5)
Усього за розділом I	1495	585.8	488.5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	20.0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	11.8	22.9
розрахунками з бюджетом	1620	0.1	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	11.9	22.9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	597.7	531.4

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2020 Р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 013.4	1 152.8
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	63.1	48.6
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1 076.5	1 201.4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 153.8)	(1 024.5)
Інші операційні витрати	2180	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1 153.8)	(1 024.5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-77.3	176.9
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	-77.3	176.9

Керівник

(підпис)

Клим Віра Іванівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Бігун Світлана Дмитрівна

(ініціали, прізвище)